

Lad os tale om sexisme

En kandidatafhandling om danske mediers fremstilling af sexisme

Af Natasha Eybye Grønlund // 101807

Vejleder: Helle Bro

Antal sider / Antal anslag: 78 / 172.968

Afleveringsdato: 17. maj 2021

Cand.merc. (kom) - Copenhagen Business School

Abstract

Purpose – While studies, research and rapports have shown that Denmark has been falling behind in terms of gender equality, it has been a long-standing assumption that both genders are equal in Denmark, which may in return play a key role in the lack in progress. However, at Zulu Comedy Galla 2020 Sofie Linde arguably challenged this view with her speech. Since the term ‘sexism’ has occupied Danish news media. Based on the assumption that the agenda of the media in large becomes the agenda of the public, the purpose of this paper is to explore how selected news media have portrayed the issue of sexism in order to find important and possible differences in discursive tendencies.

Methodology – This paper employs Fairclough critical discourse analysis to a total of nine media articles from DR, Politiken and Zetland published in the period of late August 2020 to end of January 2021. The method allows for a thorough and text-oriented analysis, but also allows for other theories and perspectives to be employed as well.

Theory – Aiding the critical discourse analysis – which is the primary theory and method of this paper – are agenda-setting theory, framing theory, a historical perspective on Danish news media, and knowledge on sexism and gender bias in Denmark. Combined, the theories allow for an understanding of the role of the news media in selecting and framing issues as well as an understanding of the elements that surround the discourse presented.

Findings – The paper finds that the selected media articles in large portray sexism as an issue needing to be solved, but it remains unclear how sexism is to be understood exactly. Despite the complexity of the issue, the media points to specific actions and responsibilities, while in large ignoring their own role. In addition, the paper finds that the news media assign men and women different roles in the discourse around sexism, portraying them against each other, rather than shedding light on the importance of perceived gender roles and gender bias. This paper argues that the latter two are important aspects in understanding sexism. Finally, the paper finds that while the news media generally follow the ideal of objectivity, presenting their statements as ‘truths’, the younger player, Zetland, employs subjective modality and lower affinity, moving away from this line of thinking.

Indholdsfortegnelse

ABSTRACT	- 1 -
1.0. INDLEDNING	- 4 -
1.1. PROBLEMFOMULERING.....	- 5 -
1.2. SPECIALETS OPBYGNING.....	- 5 -
2.0. VIDENSKABSTEORI	- 7 -
2.1. SOCIALKONSTRUKTIVISME.....	- 7 -
2.2. POSTSTRUKTURALISME.....	- 8 -
3.0. METODE OG DATAINDSAMLING	- 9 -
3.1. KRITISK DISKURSANALYSE SOM SAMFUNDSVIDENSKABELIG METODE.....	- 9 -
3.2. EMPIRI.....	- 10 -
3.2.1 Refleksion over valg af empiri	- 10 -
3.2.2 Artikelsøgning.....	- 11 -
3.3. REFLEKSION OVER METODEVALG.....	- 14 -
4.0. SPECIALETS TEORETISKE RAMME	- 16 -
4.1. DISKURSTEORI.....	- 16 -
4.1.1 Diskursteoretiske tilgange.....	- 17 -
4.1.2 Faircloughs syn på diskurs og hans tilgang til kritisk diskursanalyse	- 19 -
4.1.3 Faircloughs tredimensionelle model.....	- 20 -
4.2. AGENDA-SETTING OG FRAMING TEORI	- 24 -
4.2.1 McCombs agenda-setting.....	- 25 -
4.2.2 Entmans framing-funktioner.....	- 27 -
4.3. BELYSNING AF DEN SOCIALE PRAKSIS I EN DANSK KONTEKST: NYHEDSMEDIER OG SEXISME	- 28 -
4.3.1 Nyhedsmedier i Danmark.....	- 29 -
4.3.2 Sexisme i Danmark.....	- 30 -
5.0. ANALYSE	- 33 -
5.1. ANALYSE AF ARTIKEL 1	- 33 -
5.2. ANALYSE AF ARTIKEL 2.....	- 36 -
5.3. ANALYSE AF ARTIKEL 3.....	- 40 -
5.4. ANALYSE AF ARTIKEL 4.....	- 42 -
5.5. ANALYSE AF ARTIKEL 5	- 44 -
5.6. ANALYSE AF ARTIKEL 6	- 46 -
5.7. ANALYSE AF ARTIKEL 7	- 49 -
5.8. ANALYSE AF ARTIKEL 8.....	- 53 -

5.9. ANALYSE AF ARTIKEL 9	- 56 -
5.10. DELKONKLUSION.....	- 60 -
6.0. DISKUSSION.....	- 62 -
6.1. SÅ HVAD ER SEXISME – OG HVAD ER DET, VI SKAL LØSE?.....	- 62 -
6.2. KVINDER, DER LYVER OG MÆND, DER KRÆNKER.....	- 65 -
6.3. MAGTENS ROLLE.....	- 68 -
6.4. HVEM BÆRER ANSVARET?	- 70 -
6.5. HÅB FOR NYHEDSFORMIDLING – ET BRUD MED OBJEKTIVITET	- 72 -
7.0. KONKLUSION.....	- 73 -
8.0. PERSPEKTIVERING	- 75 -
9.0. LITTERATURLISTE.....	- 77 -

1.0. Indledning

Historisk set har Danmark længe været på forkant, når det gælder ligestilling (Muhr, 2019). Danmark var bl.a. et af de første lande i verden, hvor kvinderne fik stemmeret, og på det punkt fik kvinder og mænd derfor de samme rettigheder. I ligestillingsrapporterne fra World Economic Forum (2015) havde Danmark op indtil 2015 da også forbedret sin position til en 5. plads og lå sammen med de resterende nordiske lande, men i 2015 faldt Danmark til en 14. plads, og siden da har Danmark næsten ikke rykket sig (se bl.a. World Economic Forum, 2020). Vores nordiske naboer Island, Norge, Finland og Sverige, placerer sig fortsat i top fire, mens Danmark overhales af en række lande (World Economic Forum, 2020).

Den stillestående udvikling i ligestillingskampen i Danmark skyldes unægtelig en længere række af årsager, men jeg finder især ét relevant, samfundsmæssigt element: En antagelse om at vores samfund allerede er lige, og en forestilling om at kønsbias ikke har betydning – mænd og kvinder har samme muligheder og privileger, og de vurderes lige (Muhr, 2019). Der er altså en herskende idé om, at ligestilling ikke er et problem i Danmark. Så selvom tal og statistikker peger på det modsatte, er der næppe mange, der råber op om behov for forandring, hvis vi alle går og bilder os selv ind, at stillingen allerede står lige? Og der er vel endnu færre, som vil lytte eller anerkende sådan et råb?

Dette var f.eks. tilfældet, da ligestillingsdebatten omhandlede de såkaldte *kvindekvoter* for at skabe mere lige fordeling af mænd og kvinder på ledelsesgangene. Her fandt Juntermanns, Riis og Larsen (2019) på baggrund af en indholdsanalyse af 111 danske nyhedsartikler, at medierne generelt argumenterede imod kvoter. Argumentationen blev til dels begrundet med, at biologien spiller en rolle for udvælgelsen til lederstillinger (kvinder 'skal' jo føde børn), dels fordi man i udvælgelsen jo slet ikke vurderede efter køn, men efter talent. Med andre ord, italesatte medierne ikke den ulige fordeling af mænd og kvinder på ledelsesgange som et problem, der var behov for at løse. Dét, at medierne ikke italesætter emnet som et problem, betyder samtidigt, at befolkningen højst sandsynligt heller ikke betragter den ulige fordeling som et problem, da mediernes agenda netop har stor betydning for den offentlige agenda (se f.eks. McCombs, 2014). Medierne spiller derfor en afgørende rolle i diskursen om samfundsemner, og derfor ikke undtaget, i debatten om ligestilling.

Men til Zulu Comedy Galla 26. august 2020 skete der noget. Sofie Linde satte fødderne på scenen og bragte ligestilling på banen igen – denne gang med fokus på sexism (Holck, 2021). Med talen satte

hun gang i anden bølge af #MeToo i Danmark, som ellers lod til at have været et flygtigt og hurtigt overstået kapitel tilbage i 2017 (Hansen, 2020). Dette var til trods for, at første bølge af #MeToo både havde alvorlige konsekvenser, hvor magtfulde personer i især den amerikanske kunst- og kulturverden faldt på stribe, og fandt vej til andre lande, bl.a. vores naboland Sverige, som siden har haft gang i en større ligestillingsdiskussion (Hansen, 2020). Ordet 'sexisme' har efter talen fyldt det danske medielandskab, og rundt omkring i Danmark har det både været fyringer og 'tvungne' aftrædelser, og samtidigt har det sat gang i en ny debat om ligestilling (Holck, 2021). Med andre ord, er der for alvor blevet sat spørgsmålstegn ved den gængse antagelse, når det gælder ligestilling, om at 'vi er der'. Netop derfor finder jeg det relevant at undersøge, hvordan sexisme italesættes blandt danske nyhedsmedier, hvilket leder mig til nedenstående problemformulering.

1.1. Problemformulering

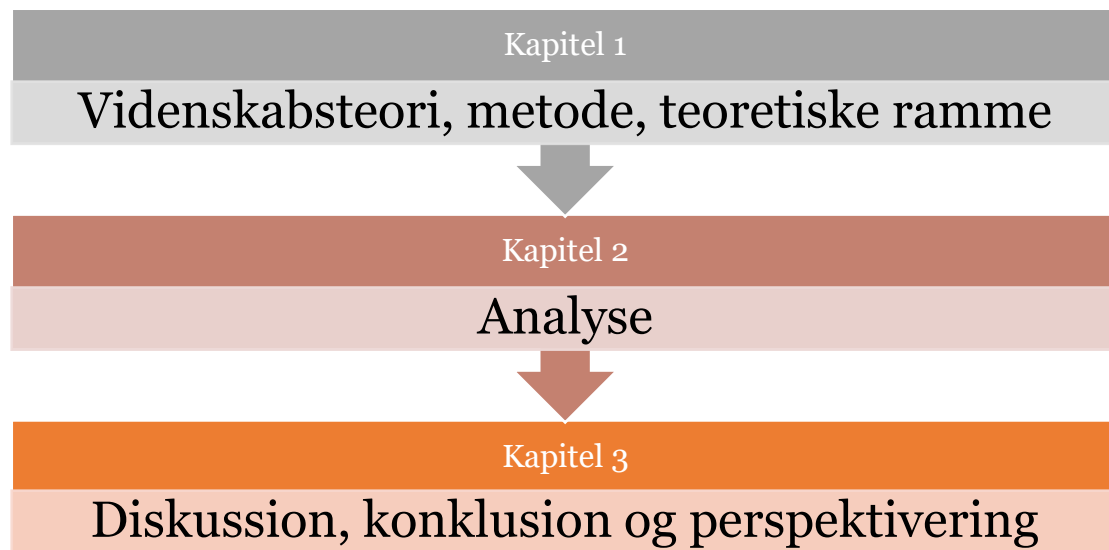
Udgangspunktet for dette speciale bygger på en antagelse om, at medierne har en væsentlig samfundsmæssig position, hvorved deres konstruktion af samfundsemner har betydning for individers forståelse og virkelighedsbilleder af selvsamme emner. Denne antagelse bygger på forskning og teori inden for området, som jeg i specialets teoretiske afsnit fortæller nærmere om. Samtidigt bygger specialet på ovenstående argumenter om, at vi fortsat ikke har ligestilling i Danmark, hvorfor jeg mener, at sexismedebatten kan spille en afgørende rolle for udviklingen inden for ligestilling.

Formålet for specialet bliver således at undersøge, hvordan diskursen omkring sexisme er konstrueret i udvalgte medier i perioden efter Sofie Lindes tale. På baggrund af sådan en analyse og begrundet i teori, ønsker jeg desuden at belyse og diskutere, hvordan de diskursive tendenser i forskellige grader kan påvirke måden, vi som samfund forstår og italesætter samfundsemnet. Alt dette belyses ved hjælp af følgende underspørgsmål:

- Hvilke diskursive tendenser findes og dominerer omkring sexisme i de udvalgte medieartikler?
- Eksisterer der forskelle blandt de diskursive tendenser og fremstillinger i de danske medier, og hvordan fremstår disse?
- Hvilken betydning kan mediediskursen og deres sprogbrug have på samfundsdiskursen og forståelsen af sexisme?

1.2. Specialets opbygning

Specialet består af tre dele; Kapitel 1, Kapitel 2 og Kapitel 3, som illustreret i modellen nedenfor.

Første kapitel beskriver specialets videnskabsteoretiske positionering, valg af metode og empiri, og teoretiske ramme. Læseren præsenteres først for specialets videnskabsteoretiske paradigmer, socialkonstruktivisme og poststrukturalisme, som specialet bygger på. Derefter præsenteres læseren for valget af metode og empiri, der består af Faircloughs kritiske diskursanalyse og en begrænset mængde af i alt ni medieartikler fra tre udvalgte medier. Her reflekteres der samtidigt over metodens samt empiriens styrker og begrænsninger. Afslutningsvis i kapitlet præsenteres specialets teoretiske ramme, hvor diskursteori, -analyse, agenda-setting og framing, samt nyhedsformidling og sexismen samt kønsbias i en dansk kontekst udfoldes.

Andet kapitel består af specialets analysedel, som består af en dybdegående analyse af hver medieartikel i forhold til de to øverste dimensioner, tekst og diskursiv praksis, af Faircloughs model for kritisk diskursanalyse. Analysen af de ni artikler danner dernæst grundlaget for specialets diskussion, hvor den sidste dimension, den sociale praksis, af Faircloughs model udfoldes.

Det tredje, og sidste, kapitel består af specialets diskussion, konklusion og perspektivering. Diskussionen tager udgangspunkt i analysen og søger at udfolde og belyse den sociale praksis, som diskurserne finder sted i. Her inddrages de øvrige dele, som blev præsenteret i specialets teori-afsnit; Agenda-setting, framing samt perspektiver om nyhedsformidling, sexismen og kønsbias i en dansk kontekst. Slutteligt præsenteres specialets konklusion og perspektivering.

Kapitel 1

2.0. Videnskabsteori

2.1. Socialkonstruktivisme

Først og fremmest har dette speciale sit videnskabsteoretiske ståsted i det socialkonstruktivistiske paradigme, da jeg på baggrund af specialets problemstilling arbejder ud fra en antagelse om, at mediernes diskurs er i stand til at påvirke, hvordan mennesker forstår og italesætter sexisme.

Det ontologiske udgangspunkt for socialkonstruktivismen er konstruktivistisk, hvilket betyder, at fokus ikke er på fænomener i sig selv, men derimod på deres tilblivelse i konkrete kontekster (Engholm, 2014, s. 148). For den socialkonstruktivistiske epistemologi betyder det, at der ikke findes absolut eller værdifri viden, men at viden snarere skal anses som *"et aftryk af konteksten"* (Engholm, 2014, s. 148). Således er formålet med dette speciale ikke at finde et repræsentativt virkelighedsbillede, der skildrer en objektiv og absolut sandhed.

Socialkonstruktivismen er dog ikke entydig, og der findes flere socialkonstruktivistiske paradigmer, hvoraf Larsen (2013) med afsæt i Collins bog *Konstruktivisme* skitserer fire hovedtyper (, s. 122-123). I dette speciale tages der afsæt i den *erkendelsesteoretiske konstruktivisme* om den *sociale virkelighed*, hvorved *"viden om den sociale virkelighed er en social konstruktion (...), der er skabt i interaktion og forhandling med andre individer"* (Larsen, 2013, s. 122). Da dette speciale har fokus på medierne, er det især deres rolle i interaktionen og forhandlingen, som jeg er nysgerrig på, da jeg antager, at de har en væsentlig rolle og magt i netop denne interaktion og forhandling. Det kommer jeg nærmere ind på i specialets teoretiske afsnit.

Berger og Luckmann kan anses som frontløbere i den mere mikroorienterede del af socialkonstruktivismen, og de har særligt fokus på hverdagsvirkeligheder (Engholm, 2014 s. 152; Larsen, 2013, s. 124). Ifølge Engholm (2014) argumenter de for, at *"individet fødes ind i et samfund skabt af kampe om forskellige betydninger og opfattelser af virkeligheden i historisk og socialt specifikke sammenhænge"* (s. 153-154). Kampene kan beskrives som en proces, hvor der først opstår en *eksternalisering* af konstruktioner, der gennem vaner, rutiner og fortolkninger bliver hverdagspraksis og derved *objektiveres*, som var det rodfæstede kendsgerninger, som slutteligt *internaliseres* af de enkelte individer (Engholm, 2014, s. 153-154). Heri (re)etableres typologier og kategoriseringer, men processen

skaber også rum til forandring af selvsamme typologi og kategorisering. Netop dette perspektiv er relevant i lyset af specialets hovedfokus, da typificeringen af, hvad sexism indebærer, ikke nødvendigvis er den samme den dag i dag, som den var for blot få år siden. Om end dette speciale ikke har til formål at undersøge, om der er sket en ændring, er det endvidere interessant at have Berger og Luckmanns proces i baghovedet.

Sproget - og dermed diskurs - spiller en afgørende rolle i konstruktiveringsprocessen og især i eksternaliseringsprocessen (Larsen, 2013, s. 126-127). Med afsæt i Berger og Luckmann taler Arbnor og Bjerke om eksternalisering, når individer (og andre aktører) gennem sprog gør deres subjektive fortolkninger tilgængelige for andre (præsenteret af Larsen, 2013, s. 127). Det er her, at andre individer får mulighed for at reagere, hvilket skaber rum for etableringen af typificeringer og verdensbilleder. Sproget får dermed en særlig magt i eksternaliseringen, som kan påvirke de resterende elementer i konstruktiveringsprocessen (som præsenteret i Larsen, 2013, s. 128). Det er særligt sprogets magt, som jeg i dette speciale er nysgerrig på, og det er derfor diskursen, som er i centrum, hvilket leder mig til mit næste videnskabsteoretiske ståsted.

2.2. Poststrukturalisme

I ovenstående afsnit slås det fast, at specialet har fokus på sprogets magt i konstruktionen af viden. Det er lige nøjagtigt forbindelsen mellem sprog, magt og viden, som er i centrum for den franske filosof Michel Foucault, der ofte præsenteres som diskursanalysens *grand old man* (Engholm, 2014, s. 154). Foucault betragter ikke magt som værende noget negativt eller som noget, individer kan eller ikke kan være i besiddelse af (Foucault, 1982). Snarere betragter Foucault magt som en skabende kraft, der kan findes i alle sociale relationer (Foucault, 1982). I specialets teoretiske afsnit vender jeg tilbage til Foucault og uddyber hans teori om magt ved bl.a. at inddrage hans syn på viden og subjekt, da det netop har relevans for Faircloughs syn på diskurs og derved den metode og teori, som specialet læner sig op ad. Om end Foucault ikke selv har tilsluttet sig et videnskabsteoretisk paradigme, så kan diskursanalysen ifølge Engholm (2014) betragtes som poststrukturalistisk (s. 156), og det er særligt i denne forbindelse, at poststrukturalismen er interessant.

Poststrukturalismen viderefører (den senere) strukturalismes tanker om, at tegn *"ikke får deres betydning af virkeligheden, men af hinanden i et strukturelt netværk"* (Jørgensen og Phillips, 1999, s. 19), men bryder med strukturalismens opfattelse af sproget som en total og uforanderlig struktur.

Strukturer skabes, reproduceres og forandres i de konkrete anvendelser af sproget, og de findes derfor altid kun i en foreløbig og ikke nødvendigvis konsekvent, fast form (Jørgensen og Phillips, 1999, s. 20). Det er altså i anvendelsen af sproget, at meningsskabelsen finder sted. Dermed ikke sagt, at der ingen rammer findes for meningsskabelsen, men det betyder f.eks., at hvordan 'sexisme' i et sprogtilfælde tilskrives mening, kan være anderledes i et andet.

På samme vis som socialkonstruktivisme er det ikke fænomener i sig selv, som er i fokus i poststrukturalisme, og der arbejdes i stedet ud fra antagelsen om, at *"tegnets [fænomenets] betydning ikke stammer fra en iboende essens, men etableres gennem den relation af forskelle og ligheder, det indgår i med andre tegn"* (Engholm, 2014, s. 157). For diskursanalysen betyder det, at betydningsetableringen ikke finder sted i skjulte meninger mellem linjerne, men *"på tekstens eget niveau gennem den måde, hvorpå ord, begreber og tematik står i relation til hinanden"* (Engholm, 2014, s. 157). Sagt på en anden måde, er formålet med analysen ikke af fortolke og komme bag om teksten, men nærmere at belyse de forskellige forbindelser, der eksisterer mellem tekstens elementer og elementerne i sig selv. Selvom det kan lyde enkelt, kræver denne måde at analysere på at man formår at tænke sprog, subjektivitet og objektivitet på én og samme gang (Engholm, 2014, s. 158), hvorfor diskursanalysen ikke bør anses som problemfri. Dertil kommer, at der ikke blot findes én måde at foretage en diskursanalyse (Jørgensen og Phillips, 1999). Dette beskriver jeg nærmere i det metodiske og teoretiske afsnit.

3.0. Metode og dataindsamling

3.1. Kritisk diskursanalyse som samfundsvidenskabelig metode

Den primære samfundsvidenskabelige metode, som jeg anvender i dette speciale, er kritisk diskursanalyse. Som tidligere nævnt, kan diskursanalysen betegnes som poststrukturalistisk, men den har også stærke rødder til socialkonstruktivismen (Jørgensen og Phillips, 2002, s. 4) hvorfor det er en relevant metode at anvende.

Som jeg kort nævnte ovenfor, hersker der imidlertid flere forskellige tilgange til diskursanalyse, og det er derfor relevant at nævne, at specialets metode tager sit afsæt i Norman Fairclough og hans kritiske diskursanalyse, da jeg undervejs i metodeafsnittet henviser dertil, hvor det anses vigtigt. I specialets teoretiske afsnit vender jeg tilbage til valget om Fairclough, hvor jeg ligeledes vejer nogle af de forskellige tilgange op imod hinanden. Ifølge Fairclough (2008) er kritisk diskursanalyse lige så meget en teori,

som det er en metode (s. 93), hvorfor dette afsnit primært omfavner det, som er relevant for metodeafsnittet, mens teoriens præmisser udfoldes dybere i teoriafsnittet.

Diskurs kan defineres som *"en bestemt måde at tale om og forstå verden (eller et udsnit af verden) på"* (Jørgensen og Phillips, 1999, s. 9). Diskurs er, ifølge Fairclough (1992), både konstituerende i den forstand, at den skaber og konstruerer verdenen, men også konstitueret af verdenen, forstået på den måde, at verdenen spiller en rolle i skabelsen af diskurs. Diskursanalysen er således et middel til at afdække de diskurser, som på en og samme tid kan skabe og være skabt af den sociale verden, som vi befinder os i. For nærværende speciale er formålet med anvendelsen af den kritiske diskursanalyse således at undersøge mediernes sprogbrug for at belyse de forestillinger og diskurser, der findes om og er med til at fremstille sexisme.

3.2. Empiri

3.2.1 Refleksion over valg af empiri

I mit valg af empiri reflekterer jeg over brugen af kvalitative vs. kvantitative data samt brugen af primær vs. sekundær empiri. På baggrund af specialets problemfelt og videnskabsteoretiske ståsted finder jeg, at kvalitative data er mest interessante at inddrage i analysen, da de, modsat kvantitative data, indeholder mere komplekse og detaljerede elementer bl.a. i form af sprog og ord, som passer godt til den kritiske diskursanalyse. Derudover argumenterer Fairclough (1992) desuden for brugen af den dybdegående tekstanalyse i diskursanalysen, hvilket både er særligt oplagt til kvalitative data, men også til sekundær empiri, såsom allerede skrevne og producerede tekster. Den tekstmære analyse er dog tidskrævende og kræver et relativt stort overblik over analysens elementer samt den diskurs, man ønsker at undersøge, hvorfor mængden af tekst og tale bør være af overskuelig grad, så man netop formår at komme i dybden i analysen. Den tekstmære analyse udelukker imidlertid ikke brugen af primær empiri, såsom interviews, men man bør dog som forsker gøre sig tanker om empiriens anvendelser og begrænsninger for den kontekst, man ønsker at undersøge.

Anvendelsen af kvalitative interviews, såsom fokusgruppinterviews eller dybdegående interviews kan have visse fordele. Interviews passer bl.a. godt til specialets videnskabsteoretiske ståsted, da jeg som forsker kan få indsigt i personers hverdagsvirkeligheder og særligt gennem fokusgruppinterviews få mulighed for at opleve, hvordan sexisme gennem diskursen defineres og skabes. Da jeg i dette speciale har begrænset mig til at undersøge medierne og det sprogbrug, som de bruger i konkrete tilfælde, finder

jeg dog ikke, at interviews i en relevant grad ville kunne belyse mit problemfelt. Dertil kommer, at der også findes begrænsninger i anvendelsen af interviews.

Den største begrænsning findes i min mulighed for ubevidst at præge diskursen i interviewsne, da jeg har min egen hverdagsvirkelighed med dertilhørende ubevidste bias og antagelser om verdenen, som ved specialets starttidspunkt ikke nødvendigvis er begrundet i en faglig observation. Derfor bliver det svært, hvis ikke umuligt, at udplukke interviewpersonernes egen upåvirkede kommunikation fra de tilfælde, hvor de (ubevidst) snakker ind i diskurser, jeg ubevidst har skabt. I denne forbindelse tilbyder fokusgruppinterviews større mulighed for, at jeg som forsker træder tilbage og hovedsageligt lader diskursen være forbeholdt interviewdeltagerne, men her sætter COVID-19 restriktionerne begrænsninger for, hvordan vi som forskere kan foretage og afvikle interviews. Her vurderer jeg, at min mulighed for at opnå en relativ passiv rolle vanskeliggøres og ligeledes vil den viden, jeg som forsker kan opnå, forringes. Af disse grunde fravælger jeg primær empiri og tilvælger sekundær empiri i min databehandling.

3.2.2 Artikelsøgning

Nyhedsmedier

Da det er mediernes sprogbrug, jeg ønsker at undersøge, vælger jeg at finde min empiri i artikler fra udvalgte nyhedsmedier. For at afgrænse antallet af nyhedsmedier i min søgning har jeg taget udgangspunkt i en rapport over danskernes brug af nyhedsmedier 2020 fra Roskilde Universitet (Schrøder, Blach-Ørsten, & Eberholst, 2020). Mit ønske har været at udvælge et mindre antal nyhedsmedier, der adskiller sig fra hinanden, bl.a. i forhold til udbudsform, men særligt også i journalistik og værdier.

Det første medie, DR, som jeg har udvalgt i min søgning, er valgt på baggrund af mediets udbredelse og tillid. DR ligger både i spidsen, når det gælder udbredelse til befolkningen, både offline (43%) og online (35%) (Schrøder, Blach-Ørsten, & Eberholst, 2020, s. 50-52), samt i toppen af de nyhedsmedier, som danskerne har mest tillid til (Schrøder, Blach-Ørsten, & Eberholst, 2020, s. 13). Det vil sige, at de er bedst til at nå ud til den danske befolkning, og man må ligeledes antage, at DRs artikler i høj grad vurderes troværdige for modtagerne. DR beskriver selv, at *"DR har en ambition om at nå hele befolkningen i Danmark"* samt et ønske om at *"samle danskerne om det, der er vigtigt"* (DR, 2020).

Ønsket om at samle danskerne er interessant set i lyset af sexismedebatten, hvorfor det bl.a. også er spændende at se, om diskursen i DR's artikler afspejler dette ønske.

Det to andre medier, jeg har udvalgt, er valgt på baggrund af mediernes udvalg i forbindelse med medieform; podcast. Podcast er en medieform, som har vundet stor udbredelse i de senere år, hvilket bl.a. Politiken og Zetland tilbyder (Schrøder, Blach-Ørsten, & Eberholst, 2020, s. 57). Det er dog vigtigt at pointere, at det ikke er podcastformen, der undersøges i nærværende speciale, men ikke desto mindre afspejler Politikens og Zetlands valg om at tilbyde podcasts en anderledes måde at tilbyde nyheder på, hvilket sandsynligvis tiltrækker andre målgrupper. Til trods for at begge medier tilbyder podcasts som medieform, adskiller de sig fra hinanden på flere punkter, hvorfor jeg finder det interessant at udvælge begge medier.

Politiken har eksisteret siden 1884 og er i dag et brugerbetalt medie, hvilket tydeliggøres næsten med det samme, man besøger mediets hjemmeside. Ønsker man f.eks. at læse om mediets vision eller journalistik og etik, så er artiklerne låst, og man kan derfor kun læse dem ved enten at betale for et abonnement eller i nogle tilfælde give tilladelse til dataindsamling. Politikens journalistik skal, ifølge dem selv, være *"kritisk, saglig, korrekt og fair"*, og journalisten *"skal gå åbent og fordomsfrit til opgaven og undgå generaliseringer og stereotype fremstillinger"* (Om Politiken, 2015). Det sætter derfor store krav til både journalisternes og artiklernes 'objektivitet'. Politiken stiller desuden også krav til inddragelsen af kilder, og *"begge/alle parter i en sag skal så vidt muligt komme til ordre. Den kritiserede parts synspunkter må ikke gemmes til sidst, men skal fremgå fra begyndelsen af artiklen (...)"* (Om Politiken, 2015). Med andre ord, vægter Politiken selv en fair fordeling af taletid, så alle sider af en sag - hvis muligt - er retfærdigt repræsenteret i artiklen.

Zetland er et nyt medie, der blev grundlagt i 2015 (Zetland, u.d.). Udover podcasts, tilbyder Zetland desuden, at man kan lytte til deres artikler, som læses op af artiklens forfatter (Zetland, u.d.) På samme vis som Politikken læner mediet sig op ad brugerbetaling, men foretrækker at kalde deres betalende læsere for medlemmer fremfor abonnenter, og samtidigt er medlemskabet ikke et krav for at kunne læse mediets artikler, der på nuværende tidspunkt fortsat er tilgængelige for ikke-betalende besøgende. Zetland har otte principper bag mediets journalistik, hvorfra mediet forsøger at differentiere sig fra andre medier (Zetland, u.d.). Bl.a. ønsker de ikke at bidrage til *"tidens informationsoverload"*, hvorfor der udgives væsentligt færre artikler end mange af deres konkurrenter, og de har fokus på *"tidens store historier"* fremfor det, som skete for et øjeblik siden (Zetland, u.d., princip 1-2). De ønsker også at være

et fair, kritisk og selvkritisk medie, men samtidigt erkender de også åbent, at artiklerne skrives af skribenter, hvorfor artiklerne ikke præsenterer et objektivi syn på verdenen (Zetland, u.d., princip 5).

Jeg vælger at begrænse mit udvalg af nyhedsmedier til disse tre, da det giver mig mulighed for at udvælge flere artikler fra hver af de tre nyhedsmedier i min videre databehandling.

Tidshorisont

Min overordnede problemstilling tager udgangspunkt i den samfundsmæssige diskurs omkring sexisme i kølvandet af Sofie Lindes tale til Zulu Comedy Galla 2020. Derfor finder jeg det relevant at begrænse min søgning til artikler, der er publiceret herefter og senest slut januar 2021, hvor specialet blev påbegyndt. Zulu Comedy Galla blev optaget 26. august 2020, hvor (dele af) Sofie Lindes tale blev offentliggjort umiddelbart efter, selvom programmet som helhed først blev vist 6. september 2020 (Danske Taler, u.d.). Min søgning tæller derfor også artikler, der er udgivet umiddelbart efter offentliggørelsen af talen den 26. august 2020.

Fremgangsmåde

Jeg benyttede infomedia, som jeg gennem CBS har adgang til, og udvalgte tidshorizonten, de tre mediers hjemmesider og ordet 'sexisme' i min søgning. Det gav et umiddelbart resultat på 697 artikler, hvoraf 196 kom fra DR, 472 fra Politiken og 29 fra Zetland. Jeg valgte derefter at frasortere alle artikler med færre end 700 ord for at indskærpe antallet af artikler, hvilket efterlod 387 artikler (88 fra DR, 283 fra Politiken og 16 fra Zetland). Derefter tilføjede jeg sørgeordet 'MeToo', hvilket gav et resultat på 155 artikler (35 fra DR, 110 fra Politiken og 10 fra Zetland). Enkelte artikler var ikke direkte relevante for søgningen, og disse så jeg derfor bort fra, mens jeg indskærpede mit valg til tre artikler per medie, hvilket gav mig et total af ni artikler til analysen. Et overblik over de udvalgte artikler kan ses i nedenstående tabel. Artiklerne som helhed kan findes i de respektive bilag.

Artikel og bilag nr.	Medie og udgivelsesdato	Overskrift
----------------------	-------------------------	------------

1	DR, 18. dec. 2020	Sofie startede sexismens sneskred: "Det kan godt betale sig at ødelægge den gode stemning".
2	DR, 23. jan. 2021	Kongernes fald i metoo: Kendissagerne er godt stof men debatten risikerer at køre af sporet
3	DR, 9. okt. 2020	Sexisme flourer på universiteterne: "Du burde stå hjemme i køkkenet i lædertøj og få et par klask i numsen"
4	Politiken, 12. nov. 2020	"Der bliver efterladt så meget skam i de mennesker, der bliver krænkede, at de ikke tør bede om hjælp"
5	Politiken, 15. okt. 2020	Danske Forlag møder hård kritik: "Man har fuldstændig lukket øjnene. Det er helt uhørt og en skamlet."
6	Politiken, 11. sep. 2020	Politiken mener: Vi er alle under anklage - en syg sexismekultur kan kun trives, hvis de mange uskyldige dækker over de få uskyldige
7	Zetland, 16. okt. 2020	For Sofie og Morten var #MeToo alles sag, indtil han blev krænkeren. Så blev sagen kun hans
8	Zetland, 17. nov. 2020	Nej, den danske befolkning er ikke (entydigt) ombord på MeToo. Heller ikke selv om debatten er ved at ændre vores samfund
9	Zetland, 26. okt. 2020	"Det er en stor sexisme-buffet, og alle tager for sig af retterne." #MeToo er kommet til restaurationsbranchen

3.3. Refleksion over metodevalg

Dét at vælge kritisk diskursanalyse som samfundsvidenskabelig metode indebærer nogle begrænsninger og faldgruber, som man som forsker bør tænke over. Først og fremmest består Faircloughs tre-dimensionelle model som nævnt bl.a. af en tekstnær analyse, hvorfor jeg har måtte begrænse mængden af empiri i det empiriske grundlag for at tillade en dybdegående, grundig analyse. Det betyder i praksis, at de konklusioner, der kan drages på baggrund af analysen, ikke bør betragtes som repræsentative for medieartikler generelt, der har med emnet at gøre - heller ikke for de tre nyhedsmedier. Andre

metoder såsom f.eks. indholdsanalyse ville derimod have tilladt en større mængde empiri og dermed en mere repræsentativ vidensproduktion, men til gengæld er der større chance for, at små og væsentlige elementer i mediernes sprogbrug ville overses. Da jeg er nysgerrig på at opdage de diskursive tendenser, der finder sted i sprogbruget i medieartiklerne frem for f.eks. at be- eller afkræfte allerede definerede tendenser, finder jeg derfor, at en dybdegående analyse er at foretrække.

Udover at begrænse empirien i mængde, valgte jeg på baggrund af den valgte metode også at begrænse empirien til sekundær empiri fremfor f.eks. primær empiri. Det betyder, at de aspekter, som de supplerende teorier, agenda-setting og framing, er en anelse begrænsede, da jeg ikke undersøger modtagerreception. Havde jeg til gengældt valgt andre metoder såsom f.eks. indholdsanalysen, der pladsmæssigt kunne have fyldt mindre, ville jeg i højere grad have kunnet inddrage primær empiri og undersøgt modtagerreception. Det er dog ikke formålet med nærværende speciale, om end det ville være interessant at undersøge.

En anden væsentlig pointe er, at Fairclough (1992) skelner mellem diskursive og andre sociale praksisser, hvorfor sådan en analyse ikke vil være meningsfuld at benytte til at belyse udelukkende ikke-diskursive problemstillinger. I praksis finder jeg dog, at det kan være svært egentlig at skelne mellem disse to, da det selvsagt kræver, at man fuldstændig kan adskille det diskursive fra det ikke-diskursive.

På baggrund af denne skelnen, argumenterer Fairclough desuden for, at man inddrager andre teorier, såsom social- og kulturteori, end diskursanalysen til at afdække aspekter i den tredje dimension af hans analysemodel, den sociale praksis. Hvilke teorier, man kan og bør inddrage, er dog op til forskeren at vælge (Jørgensen og Phillips, 1999). Dette er på én og samme tid en styrke og svaghed ved Faircloughs kritiske diskursanalyse. Som forsker får man en unik mulighed for at vælge mellem et væld af teoretiske elementer og metoder, men samtidigt placeres en stor del af brugbarheden af analysens resultater hos forskeren, da man selv er ansvarlig for at udvælge og anvende relevant og bidragende teori. Det har imidlertid også den konsekvens, at metoden åbner for forskellige videns skabelse som afhænger af, hvordan man som forsker griber analysen an. I tråd med den socialkonstruktivistiske tilgang må den viden og de konklusioner, som nærværende speciale finder, derfor i væsentlig grad ses som et produkt af den kontekst, som de er opstået i.

Udover begrænsninger ved Faircloughs tilgang, er der også en væsentlig begrænsning at finde ved diskursanalysen og kvalitative analyser generelt, som hænger sammen med ovenstående. For på samme måde som, at den viden nærværende speciale producerer, skal forstås kontekstuel, så har også

"forskerens kontekst betydning for, hvilke typer viden der er mulige" (Engholm, 2014, s. 168). Jørgensen og Phillips (2002) peger i denne forbindelse på, at forskeren bør lade sig fremmedgøre fra materialet, da målet i diskursanalysen er at analysere diskursen, som den er, uden at fortolke på bagvedliggende betydninger eller intentioner (s. 149). Om end jeg tilslutter mig denne rolle, så anerkender jeg samtidigt, at jeg ubevidst er farvet af mit eget verdensbillede, hvorfor jeg unægtelig vil lægge mærke til *nogle* diskursive elementer, mens *andre* muligvis overses. Derfor forsøger jeg løbende igennem specialet at give detaljerede beskrivelser mellem de forskellige afsnit og afsnittene i sig selv med det formål at skabe troværdighed og kohærens for analysens konklusion.

4.0. Specialets teoretiske ramme

Diskursanalysen er selvsagt det bærende værktøj i analysen, men jeg ønsker samtidigt at inddrage andre teorier og perspektiver til at belyse den sociale praksis. For nærværende speciale inddrager jeg derfor framing og agenda-setting teori samt perspektiver og teori for nyhedsmedier og sexismen i en dansk kontekst. Ifølge Jørgensen og Phillips (1999, s. 12) er inddragelsen af elementer fra andre tilgange end blot diskursanalytiske *"ikke bare tilladt, men værdsat"*, men det er dog vigtigt, at de forskellige tilgange danner en *"sammensat og sammenhængende teoretisk ramme, hvori de forskellige perspektiver former og omformer hinanden"*. For indeværende speciale er formålet med dette afsnit derfor at give læseren en forståelse for de forskellige perspektiver og deres anvendelse for nærværende speciale.

4.1. Diskursteori

Diskursteori og -analyse er som sagt et felt, der består af adskillige tilgange, teoretikere og perspektiver. Nogle af disse er relevante af nævne for at forstå feltets anvendelse i nærværende speciale. Lad os derfor kort starte med Foucault, diskursanalysen *grand old man*, før vi bevæger os videre til næste afsnit.

Foucault følger den generelle socialkonstruktionistiske præmis om, at viden ikke blot er en afspejling af virkeligheden: *"sandheden er en diskursiv konstruktion, og forskellige vidensregimer udpeger, hvad der gælder for sandt og falsk"* (Jørgensen og Phillips, 1999, s. 22). Formålet for Foucault bliver således at afdække strukturen i de forskellige vidensregimer. Sagt med andre ord, interesserede Foucault sig for at afdække, hvorfor nogle udsagn accepteres i én historisk epoke, mens andre ikke gør. Derved bliver diskurs synonymt med viden, da det er igennem diskursen, at vi forholder os til verden og opnår bestemte opfattelser af, hvad der er 'sant' (Jørgensen, 2006). Det betyder samtidigt, at Foucault ikke ser nytte i et ideologibegreb, da *"det aldrig er muligt at nå frem til sandheden, da man aldrig vil kunne*

tale fra en position uden for diskurserne” (Som præsenteret i Jørgensen og Phillips, 1999, s. 23). Foucault tenderer imod kun at identificere ét vidensregime for hver historisk epoke, mens der i størstedelen af det senere diskursanalytiske felt hersker *”et mere konfliktfyldt billede, hvor forskellige diskurser eksisterer sideløbende eller kæmper om retten til at afgøre sandheden*” (Jørgensen og Phillips, 1999, s. 22).

Som jeg kort kom ind på i et tidligere afsnit, er Foucault især kendt for sin teori om magt. I det foucaultske perspektiv forstås magt ikke udelukkende som undertrykkende, men også som produktiv idet den betragtes som det, som skaber vores sociale verden (Foucault, 1982). Magt anskues af Foucault således ikke i alle henseender negativt eller som begrænsende, da magten også er det, som giver mulighed for at skabe, forandre og forbedre. En vigtig pointe i denne forbindelse er, at Foucault (1982) mener, at magten ikke eksisterer i sig selv, men kun idet, at den udøves (s. 788), hvorfor den også betragtes relationel, dvs. at den kommer til udtryk i de sociale relationer mellem mennesker.

Ifølge Foucault (1982) er der dog ikke i sig selv magt, der er omdrejningspunktet i hans forskning, det er *subjektets position* i forhold til magt (s. 778). For magt er ligeledes det, som forvandler individer til subjekter: *”[magt] kategoriserer individet, kendetegner ham ved hans egen individualitet, forbinder ham til hans egen identitet, påtvinger ham en sandhed, som han må erkende og som andre må erkende i ham*” (Foucault, 1982, s. 781, ovs.). Magten og diskurserne bliver derfor på sin vis konstituerende for individet, hvorfor Foucault ligeledes kritiserer individet for at være ’bedøvet’ og indtage en decentreret position (se f.eks. Jørgensen og Phillips, 2002, s. 15/ Richter, 2011, s. 428). Sagt på en anden måde, anskuer Foucault ikke diskurserne som et middel for individet, der kan bruges til at udtrykke sig, men snarere betragtes individet som et middel for diskurserne, hvorfor mennesket underlægges diskurserne.

Nogle af tilgangene indenfor diskursteori og -analyse tilslutter sig i højere grad Foucaults syn på magt, viden og subjekt samtidigt med, at de adopterer hans manglende ideologibegreb, mens andre tilgange har et mere tvetydigt forhold til Foucaults perspektiv(er). Dette beskriver jeg nærmere i de nedenstående afsnit.

4.1.1 Diskursteoretiske tilgange

Jørgensen og Phillips (1999) præsenterer tre tilgange til diskursanalyse, Laclau og Moffes diskursteori, kritisk diskursanalyse og diskurspsykologi, som alle bygger på en tanke, der ligger sig nært op af

specialets videnskabsteoretiske ståsted; at vores måde at tale på ikke er neutrale afspejlinger af vores omverden, identiteter og sociale resultater, men nærmere forstås talen som en aktiv rolle i at skabe og forandrer disse. De ligner hinanden i deres socialkonstruktionistiske udgangspunkt, hvor deres syn på sproget *"stammer fra strukturalistisk og poststrukturalistisk sprogteori"*, mens deres individopfattelse *"bygger på en videreudvikling af strukturmarxismen"* (Jørgensen og Phillips, 1999, s. 11). Derudover har de tilfælles, at de deler en målsætning om at foretage kritisk forskning, *"dvs. om at udforske og kortlægge magtrelationer i samfundet og at formulere normative perspektiver, hvorfra man kan kritisere disse relationer og pege på muligheder for social forandring"* (Jørgensen og Phillips, 1999, s. 11). Til gengæld er der flere punkter, hvor de adskiller sig eller er uenige; både i forhold til Foucault, diskursernes rækkevidde, og for deres fokus i konkrete analyser (Jørgensen og Phillips, 1999).

Både Laclau og Moffes diskursteori og diskurspsykologi tilslutter sig Foucaults syn på magt som værende både produktiv og begrænsende, mens de adskiller sig i deres syn på individet, i deres ideologibegreb og i deres analytiske fokus (Jørgensen og Phillips, 1999). Laclau og Moffes diskursteori følger Foucault og ser mennesker som determineret af strukturerne, mens de samtidigt har et nærmest tomt ideologibegreb (Jørgensen og Phillips, 2002, s. 17-18). Diskurspsykologi anskuer derimod individer i overensstemmelse med Barthes (1982) slagord om, at folk både er 'sprogets herrer og slaver' og samtidigt er tilgangen interesseret i *"diskursive praksissers ideologiske virkninger"* (Jørgensen og Phillips, 1999, s. 27). Tilgangen tilslutter sig ikke, at ideologier styrer alt diskurs, og argumenterer for, at diskurser giver individer forskellige muligheder at tale ud fra (Jørgensen og Phillips, 1999, s. 26-27). Diskurspsykologien er således interesseret i at belyse, hvordan mennesker benytter diskursen til at fremstille sig selv og andre på bestemte måder. Derudover placeres det analytiske fokus som oftest på den abstrakte diskurs i diskursteorien, mens diskurspsykologien placerer fokus på hverdagsdiskurs.

Der findes flere tilgange til kritisk diskursanalyse, og jeg forholder mig primært til Faircloughs, da hans tilgang ifølge Jørgensen og Phillips (1999) er en af de mest udviklede teorier og metoder indenfor diskursanalyse (s. 72). Kritisk diskursanalyse deler diskurspsykologiens individopfattelse og til dels også ideologibegreb, men har dog et noget mere tvetydigt forhold til Foucaults magtbegreb. Ligesom Foucault betragtes magt som produktiv fremfor som en tvangskraft, men dominansmønstre tillægges betydning, *"hvori én social gruppe underlægges en anden"* (Jørgensen og Phillips, 1999, s. 28). Det betyder, at magten anses som positiv, hvis den gavner de svage i samfundet, mens den anses som en form for tvangskraft, når dominansmønstrene ikke gavner de svage. I kritisk diskursanalyse, eller i hvert fald i Faircloughs, er der desuden en idé om, at man kan skelne mellem diskurser, der er eller ikke er

ideologiske, hvorfor der er håb om, at der findes en vej ud af ideologien, hvilket diskursteorien ville mene var et naivt håb (Jørgensen og Phillips, 1999). Jeg stiller mig en anelse kritisk over for tesen om, at man – i hvert fald i nogle tilfælde – kan skelne mellem ideologiske og ikke-ideologiske diskurser, netop fordi ideologier ofte eksisterer ganske ubemærket. For at kunne skelne fuldstændigt ville det på sin vis derfor kræve, at man var fuldt ud bevidst om de ideologier, som eksisterer.

Den kritiske diskursanalyse udforsker, ifølge Fairclough (1992), det dialektiske forhold i sproget, hvor sproget på den ene side er socialt formet og på den anden side socialt konstruerende. Derudover adskiller kritisk diskursanalyse sig også fra diskursteori, da der som nævnt i metodeafsnittet skelnes mellem diskursive praksisser og ikke-diskursive praksisser, hvilket Laclau og Moffes diskursteori ikke gør. Man antager derfor ikke, at alt kan forklares eller analyseres gennem diskurser.

Da jeg ønsker et tekstnært fokus, der belyser mediernes diskurs, finder jeg ikke, at diskursteoriens abstrakte fokus passer til specialets formål. Ligeledes finder jeg ikke, at diskurspsykologien på baggrund af dens optagethed med individets anvendelse af diskurser er relevant for nærværende speciale. Derimod finder jeg, at Faircloughs tekstnære tilgang og hans formål med diskursanalysen om at sætte lys på sociale problemer (2008) passer bedst af de tre præsenterede tilgange til at undersøge specialets problemfelt.

4.1.2 Faircloughs syn på diskurs og hans tilgang til kritisk diskursanalyse

Fairclough (2008) anvender primært begrebet diskurs mere snævert til at referere til mundtlig eller skriftlig sprogbrug, end man normalt ser i samfundsvidenskaberne. Når han bruger diskurs, anser han samtidigt sprogbrug som en social praksis fremfor en udelukkende *”individuel aktivitet eller en simpel afspejling af situationsbestemte variable”* (s. 17). Dermed tager han afstand fra Ssassures position, hvor sprogbuget grundlæggende anskues som en individuel aktivitet (Fairclough, 2008). Fairclough (2008) tillægger samtidigt diskurs tre funktioner: *”[det] er en måde at handle på, en form, hvori folk kan agere i forhold til verden og særligt i forhold til hinanden, og en måde at repræsentere verden på”* (s. 17). Fairclough hæfter sig dog ved den sidste funktion, at diskurs ikke blot repræsenterer verden, men også er det, der giver verden *”betydning, konstituerer og konstruerer den i mening”* (s. 18).

Fairclough (2008) skelner mellem *den kommunikative begivenhed* og *diskursorden*, når han arbejder med diskurs (s. 123). Den kommunikative begivenhed refererer til et tilfælde af sprogbrug, mens

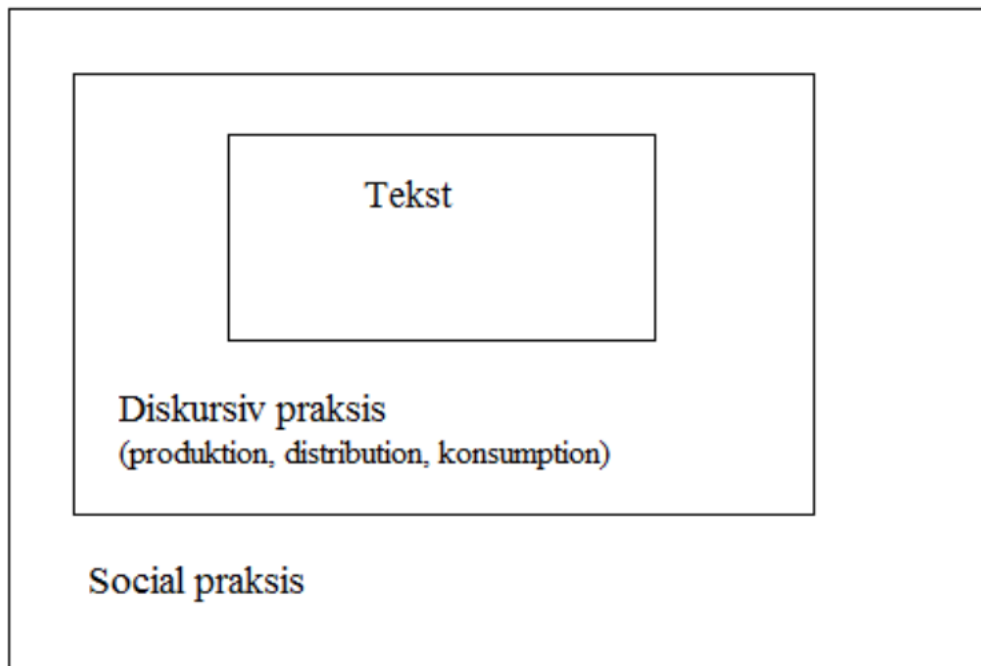
diskursordenen defineres som *"summen af de diskursive praksisser i en institution og relationerne mellem dem"* (Fairclough, 2008, s. 12). Med andre ord favner en diskursorden både de diskurser, genrer og stilarter, der eksisterer i et afgrænset socialt område (Fairclough, 2008, s. 122), og analysen af den kommunikative begivenhed handler derfor i høj grad om at veje den op imod den diskursorden, som den befinder sig inden for. Her det også vigtigt at påpege, at nogle former for menings- og betydningsdannelse er dominerende, mens andre er marginale, alternative, i givne diskursordener (Fairclough, 2008, s. 97). Derfor accepteres nogle nogle påstande ganske simpelt som 'common-sense', mens andre ikke nødvendigvis gør. Der findes både mindre lokale diskursordener, såsom skolens eller hjemmets diskursorden, og større samfundsmæssige diskursordener (Fairclough, 2008). Diskursordenen hænger desuden tæt sammen med hegemoni (Fairclough, 2008, s. 98), som jeg vender tilbage til nedenunder. Fairclough (2008) påpeger, at enhver kommunikativ begivenhed enten reproducerer eller udfordrer den eksisterende diskursorden, hvilket i sidstnævnte tilfælde fører til en diskursiv kamp. For dette speciale udgør de ni artikler, som jeg præsenterede tidligere, hver især en kommunikativ begivenhed, der alle er del af (og enten genopretter eller udfordrer) den danske presses diskursorden. Fairclough præsenterer tre dimensioner i analysen af den kommunikative begivenhed, som sammen konstituerer hans tredimensionelle model, som jeg beskriver i næste afsnit.

4.1.3 Faircloughs tredimensionelle model

Faircloughs (2008) tredimensionelle model er et forsøg på at forene tre analytiske traditioner, som han mener, er nødvendige for at foretage en diskursanalyse:

"lingvistikens tradition for tæt sprog- og tekstanalyse, den makrosociologiske tradition for at analysere social praksis i sammenhæng med sociale strukturer og den fortolkende eller mikrosociologiske tradition, hvor man ser social praksis som noget, folk aktivt producerer eller tilskriver mening på basis af fælles common sense-procedurer" (s. 28).

Modellen, som er vist nedenunder, består af de tre dimensioner; tekst, diskursiv praksis og social praksis. Den første dimension, tekst, kan forstås som den beskrivende del af den diskursanalytiske procedure, mens de to sidstnævnte kan forstås som de fortolkende dele (Fairclough, 2008). Han hæfter sig dog ved, at man aldrig rigtig kan tale om træk ved en tekst uden at henvise til tekstproduktion og/eller -fortolkning, hvorfor inddelingen af analytiske emner i de to første dimensioner ikke er skarp. Dertil kommer, at alle dimensionerne gensidigt påvirker hinanden.

Faircloughs tredimensionelle diskursmodel (Fairclough, 2008, s. 29)

Tekst

Tekstanalysen inkluderer de traditionelle former for lingvistisk analyse, hvoraf nogle retter sig mod sprogets form, og andre retter sig mod mening (Fairclough, 2008). Fairclough (2008) påpeger dog, at det i praksis er svært at skille disse ad, da *"betydninger realiseres i form, og forskelle i betydning afhænger af forskelle i form"* (s. 125). På dette niveau går jeg derfor tæt på teksten for at undersøge, hvordan mediernes diskurser foretages lingvistisk. Fairclough (1992) organiserer tekstanalysen under fire overskrifter, der hver især indeholder en lang række af lingvistiske elementer; Vokabular, grammatik, kohæsion og tekststruktur. Det er dog ikke alle lingvistiske elementer, som jeg mener er relevante for specialets formål, ej heller pladsmæssigt berettiget at inkludere. I min analyse vælger jeg derfor at fokusere på følgende elementer i tekstanalysen: Ordvalg, metaforer, transitivitet og modalitet (Fairclough 1992).

De to første aspekter, ordvalg og metaforer, hører under overskriften vokabular (Fairclough, 1992, s. 190-197). For nærværende analyse dækker ordvalg både over ordets betydning og alternative ord, hvorfor jeg er interesseret i at se på de ord, som er (til)valgt og deres betydning, mens jeg reflekterer over alternative ord, der kunne have givet en anden betydning. Mit mål med at inddrage disse aspekter

er ikke at foretage en udtømmende analyse over alle ord og metaforer, som artiklerne anvender, men at inddrage dem, hvor jeg finder det interessant og relevant.

De to sidste aspekter, transitivitet og modalitet, hører under grammatik (Fairclough, 1992). Transitivitet har at gøre med de typer af processer, som er kodet i sætningsklausuler og de subjekter, som er involveret i dem (Fairclough, 1992). Det betyder, at jeg er nysgerrig på, hvordan begivenheder og processer forbindes eller ikke forbindes med subjekter, og om nogle forhold eller personer fremhæves eller undlades i teksterne. Endnu engang er mit formål dog ikke at foretage en udtømmende analyse af artiklernes anvendelse af transitivitet, men jeg inddrager det, hvor jeg finder det betydningsfyldt.

Modalitet har at gøre med afsenderens grad af tilslutning ('affinitet') til en sætning, hvor en fuldstændig tilslutning kaldes en kategorisk modalitet (Fairclough, 1992, s. 158). Det betyder, at udsagnet udtrykkes som en 'sandhed', f.eks. som sætningen "jorden er rund." Tilslutningen kan bl.a. udtrykkes gennem modalverber (såsom 'skal', 'vil'), tidsbestemmelse, modaladverbier (såsom 'måske', 'bestemt') og hedges (såsom 'på en måde') (Fairclough, 1992, s. 159). Modaliteten kan desuden udtrykkes objektivt, hvor tilslutningen er implicit eller udeladt, hvilket f.eks. er tilfældet i kategorisk modalitet, eller subjektivt, hvor afsenderens egen holdning, tilslutning, er tydeliggjort (Fairclough, 1992, s. 159). Medierne er især kendt for brugen af objektive og kategoriske modaliteter (Jørgensen og Phillips, 1999, s. 96), hvorfor det bl.a. er interessant at se, om der i artiklerne anvendes andre typer af modalitet end disse.

Den Diskursive Praksis

Den diskursive praksis involverer forskellige aspekter af tekstproduktions- og tekstkonsumptionsprocesserne, hvoraf nogle kan ses som institutionelle processer og andre diskursprocesser (Fairclough, 1992). Qua specialets problemstilling og valg af empiri er jeg interesseret i at se på, hvordan der tales om sexismen i medierne i de konkrete tilfælde af kommunikation, mens jeg ikke er nær så optaget af de direkte processer, som vedrører artiklernes tekstproduktion og -konsumtion. Det er ikke ensbetydende med, at teksterne ikke analyseres i forhold til den diskursive praksis, men jeg vælger her at koncentrere mig om to centrale begreber hos Fairclough, navnlig *manifest intertekstualitet* og *interdiskursivitet*.

Fairclough (1992) dedikerer et helt kapitel til begrebet intertekstualitet, hvilket markerer begrebets kompleksitet. Kort fortalt, er intertekstualitet "*den egenskab ved tekster, at de er fulde af fragmenter af*

andre tekster” (Fairclough, 2008, s. 43). En kommunikativ begivenhed betragtes med andre ord ikke enkeltstående i den forstand, at den fuldstændigt kan adskilles fra andre. Derimod, trækker tekster i høj grad på forhenværende tekster, hvorfor man højst sandsynligt ikke kan lykkes med at finde en tekst, der ikke i en eller anden grad indeholder dele af andre tekster. I hans arbejde med intertekstualitet, skelner Fairclough (1992) mellem manifest intertekstualitet og interdiskursivitet. Ved manifest intertekstualitet er de andre tekster eksplicit en del af teksten, hvilket bl.a. gør sig gældende for diskursrepræsentationer (Fairclough, 1992, s. 117-119). Diskursrepræsentationer er særligt relevante i forhold til valget af medieartikler, da denne type ifølge Fairclough (1992) *”er en stor del af nyhederne”* (s. 107, ovs.). Han skelner mellem direkte og indirekte diskursrepræsentationer, hvoraf direkte diskursrepræsentation benytter sig af citationsmarkører, der tydeligt markerer det, som er del af den nuværende tekst, og det, som er del af en anden tekst. Indirekte diskursrepræsentation slører derimod forholdet mellem teksterne, så det er mindre klart for modtageren at aflæse, hvad der hører til hvad.

I min analyse er jeg særligt interesseret i at se nærmere på artiklernes anvendelse af indirekte diskursrepræsentationer, da det i disse tilfælde bliver uklart, hvad der egentlig hører til den oprindelige kilde-diskurs og det, som er artiklens afsenders tolkning og repræsentation af det oprindelige.

Fairclough (1992) introducerer begrebet interdiskursivitet fremfor constitutive intertekstualitet, som ellers ofte bruges, for at lægge vægt på, at fokus er på diskurskonventioner (s. 124). Han forklarer, at *”interdiskursivitet udvider intertekstualitets-begrebet i retning af princippet om, at diskursordenen har forrang”* (2008, s. 44). Når man undersøger interdiskursivitet er formålet derfor at undersøge de diskurstyper, herunder genrer, aktivitetstype, stil og diskurser, som der er trukket på i den kommunikative begivenhed (Fairclough, 1992, s. 124). I og med, at jeg har fastsat analysen til at vedrøre nyhedsartikler, finder jeg ikke, at det vil være interessant direkte at undersøge genre, aktivitetstype og til en vis grad stil, hvorfor jeg primært koncentrerer mig om de diskurser, som artiklerne trækker på og taler ind i.

Den Sociale Praksis

I den sociale praksis udfolder Fairclough (1992) diskurs i relation til to centrale begreber; ideologi og hegemoni (s. 86). Ideologier kan forstås som konstruktioner af virkeligheden, som kan være med til at skabe, fastholde eller ændre såkaldte dominansrelationer, hvorfor en diskurs kan siges at være ideologisk, hvis den opretholder eller udfordrer magt- og dominansrelationer (Fairclough, 1992/2008; Jørgensen & Phillips, 1999). Ideologier er særligt effektive, når de er ’usynlige’ i den forstand, at de

bliver 'common-sense', og derfor kan de opretholdes – og udfordres – ubevidst gennem diskurserne og andre ikke-diskursive praksisser (Fairclough, 1992, s. 87-88). Fairclough (1992) påpeger, at det er problematisk at forsøge at undersøge ideologierne gennem tekstanalyse, da modtagere af teksten kan være *"forholdsvist immune overfor effekterne af de ideologier, som skulle 'være i' teksten"* (s. 89, ovs.). Derfor er det andre steder i diskursanalysen – og bl.a. også ved inddragelsen af andre teorier og perspektiver – at man i højere grad får mulighed for at undersøge ideologierne.

Hegemoni, som jeg nævnte før, kan bruges til at belyse de diskursordener, som tekster befinder sig i (Fairclough, 2008, s. 98). I forbindelse med hegemoni, anskuer Fairclough (1992) ikke blot hegemoni som dominerende i den forstand, at det handler om at undertrykke og kontrollere underklasser (s. 92). Han tillægger også hegemoni et allianceskabende element, hvor man gennem indrømmelser eller ideologiske midler forsøger at vinde andres samtykke (s. 92). I samfundet eksisterer der konstant hegemoniske kampe mellem de forskellige dominerende grupper og klasser (Fairclough, 1992, s. 92), hvorfor hegemoni "aldrig [er] stabilt, men skiftende og ufærdigt (...)" (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 88). Netop disse kampe udfordrer de eksisterende diskursordener, som derfor ligeledes ikke bør betragtes som lukkede systemer (Fairclough, 2008, s. 98).

I analysen af diskursen som social praksis skal de to inderste kasser, dvs. tekst og diskursive praksis, placeres i forhold til den sociale praksis, hvilket ifølge Jørgensen og Phillips (1999) indebærer to aspekter. For det første fokuseres der på relationen mellem den diskursive praksis og den diskursorden, som den er del af, hvor man også undersøger, om den diskursive praksis genopretter eller udfordrer diskursordenen (Jørgensen og Phillips, 1999, s. 98). For det andet forsøger man *"at kortlægge de delvist ikke-diskursive sociale og kulturelle relationer og strukturer, der skaber rammen for den diskursive praksis"* (Jørgensen og Phillips, 1999, s. 98), som bl.a. indebærer ideologier og hegemoni. Derfor argumenterer Fairclough (1992) således for inddragelsen af anden teori end diskursteori. I dette speciale komplementerer jeg diskursteori med nedenstående teorier indenfor framing og agenda-setting, og samtidigt inddrager jeg også perspektiver på den kontekst, de kommunikative begivenheder befinder sig i; Nyhedsmedier i Danmark og sexisme, kønsideologier og kønsbias i Danmark.

4.2. Agenda-Setting og framing teori

Både framing og agenda-setting er tæt forbundet med diskursanalysen, men modsat diskursanalysen, som har karakter af 'grand theory', kan framing forstås som 'middle-range teori', *"som prøver at skabe*

begrebsmæssig forståelse på et mellemniveau, dvs. et mere afgrænset og veldefineret felt" (Hjarvard, 2015, s. 111). Det betyder i praksis for nærværende speciale, at den udvalgte framing teori bruges i en mere snæver vending til bl.a. at belyse den sociale praksis, som de kommunikative begivenheder befinder sig i. Ligeledes inddrager jeg agenda-setting teori til at give forståelse for den magt, som jeg tidligere argumenterer for, at medierne har, men også til at give forståelse for, hvordan medierne i praksis udfolder den magt. Også her har jeg til en vis grad udvalgt specifikke elementer, jeg mener, er relevante for nærværende speciale.

4.2.1 McCombs agenda-setting

I hans bog *Setting the Agenda*, dykker den amerikanske professor Maxwell McCombs (2014) ned i agenda-setting og dets implikationer på samfundet og det såkaldte 'public mind'. Sammen med Donald Shaw introducerede han begrebet agenda-setting i 1968, men han tilskriver dog agenda-setting begrebet til Walter Lippmann og hans værk fra 1922, selvom Lippmann ikke selv brugte dette begreb (McCombs, 2014). Ifølge McCombs (2014) argumenterede Lippmann for et såkaldt pseudo-environment, et virkelighedsbillede hos individer, som aldrig ville stemme overens med virkeligheden. I skabelsen af dette virkelighedsbillede understreger McCombs (2014) særligt mediernes betydningsfulde rolle: *"Medierne konstruerer og præsenterer et pseudo-environment til offentligheden, som væsentligt former hvordan offentligheden ser verdenen"* (s. 26, ovs.).

Mediernes opgave, når det gælder agenda-setting, er således på daglig basis at rette vores opmærksomhed på udvalgte emner og dermed påvirke vores opfattelse af, hvad der er væsentligt og værd at nære en mening om (McCombs, 2014). I takt med, at nye mediekkanaler, såsom sociale medier og hjemmesider, har vundet indpas i medielandskabet, har der dog hersket diskussion om agenda-settings relevans, men dette afviser McCombs (2014) og henviser til en række studier: *"Mediernes agenda-setting rolle varer ved"* (s. 18, ovs.). Det lader heller ikke til, at der er markant forskel i agenda-setting effekter i forhold til mønstre i mediebrug (McCombs, 2014), hvorfor nye mediekkanaler og ændringer i mediebrug, såsom f.eks. anvendelsen af podcasts eller oplæsning af artikler, umiddelbart må vurderes lige så relevante at undersøge i forhold til agenda-setting effekter som traditionelle medier og mediebrug. Om end dette speciale ikke har til formål at undersøge agenda-setting effekter - hverken i sig selv eller i forhold til bestemt mediebrug - er det ikke desto mindre relevant at påpege, at viden peger på, at effekterne varer ved. Medierne har, med andre ord, stadig magt.

I sit arbejde skelner McCombs mellem tre niveauer af agenda-setting; traditionelt agenda-setting, attribute agenda-setting og network agenda-setting (Se bl.a. McCombs, 2014 samt Vu, McCombs, Russell & Pain, 2020). Det første niveau har fokus på de genstande, som på en eller anden vis fremhæves og gøres opmærksom på, mens det andet niveau har fokus på de egenskaber, som genstanden tillægges (McCombs, 2014). Det sidste niveau undersøger effekterne fra et netværksperspektiv (Vu, McCombs, Russell & Pain, 2020, s. 219).

Hvor første niveau af agenda-setting primært har fokus på, hvordan medierne fanger offentlighedens opmærksom og dermed 'dikterer', *hvad* som offentligheden tænker på, viser studier inden for andet niveau af agenda-setting, at medierne også er i stand til at påvirke, *hvordan* offentligheden tænker om de emner (Vu, McCombs, Russell & Pain, 2020, s. 222). McCombs (2014) hæfter sig ved, at alle emner og genstande har en række egenskaber, hvoraf medierne ofte kun fremhæver enkelte egenskaber, mens andre ikke nævnes. Han påpeger desuden, at hvilke egenskaber, som fremhæves, som regel skifter over tid, hvorfor det, som fremhæves ved et emne på et tidspunkt, ofte ikke er det samme på et andet. Tager man udgangspunkt i specialets emne, sexismedebatten, er det derfor værd at tænke på, at *hvordan* offentligheden tænker om emnet ikke er fastlåst, men i stærk modsætning er fuldstændig foranderlig. Ligeledes, er det forventeligt, at det som medierne har fremhævet i tiden kort efter Sofie Lindes tale højst sandsynligt ikke er det samme, som de har fremhævet et halvt år efter.

For nærværende speciale er det særligt det andet niveau af agenda-setting, som jeg finder relevant at inddrage, da jeg er nysgerrig på, *hvordan* medierne italesætter sexisme, og hvad de fremhæver i forbindelse med sexisme. Det er samtidigt relevant at understrege, at specialet på grund af sit metodiske design udelukkende interesserer sig for de egenskaber, som medieartiklerne fremhæver, og ikke undersøger hvorvidt disse egenskaber succesfuldt forplantes i det 'public mind'.

Attribute Agenda-Setting

Forskning indenfor andet niveau af agenda-setting berører to dimensioner indenfor de såkaldte egenskaber: Faktiske (på engelsk 'substantive') og følelsesmæssige (på engelsk 'affective') egenskaber (Vu, McCombs, Russell & Pain, 2020, s. 222). Vu, McCombs, Russell og Pain (2020) forklarer, at faktiske egenskaber omhandler dimensioner af genstande, som beskriver specifikke egenskaber, mens følelsesmæssige egenskaber omhandler der, hvor nyhedsdækning "*provokerer følelser*" (s. 223, ovs.). Sat i forbindelse med nærværende speciale, kan de faktiske egenskaber bl.a. berøre forekomsten, konsekvenser og løsninger i forhold til sexisme, mens de følelsesmæssige egenskaber f.eks. er

egenskaber, der sættes i forbindelse med positive eller negative følelser. I nærværende speciale er det derfor relevant at se, hvilke faktiske egenskaber, der dominerer i de medieartikler som udgør det empiriske grundlag, samt hvordan artiklerne forsøger at vække følelser ved brugen af følelsesmæssige egenskaber.

Der er også et andet koncept, som er værd at nævne: Overbevisende argumenter. Teorien bag overbevisende argumenter peger på, at *"specifikke måder at beskrive genstande på muligvis er bedre end andre til at fremhæve genstanden i offentligheden"* (McCombs, 2014, s. 52, ovs.), hvorfor overbevisende argumenter kan forstås som bindeledet mellem første og andet niveau af agenda-setting (McCombs, 2014). Ifølge Vu, McCombs, Russell og Pain (2020) fanger konceptet et *"psykologisk aspekt af processen, hvori agenda-setting virkninger opstår"* (s. 225, ovs.), hvorfor hvilke argumenter, der synes overbevisende, varierer fra person til person. Da dette speciale ikke undersøger modtagerreceptionen, finder jeg ikke, at dette aspekt er direkte relevant at inddrage, men det er dog værd at påtænke, at mediernes italesættelser af sexismen og brug af argumenter ikke nødvendigvis forplantes i alle dele af befolkningen.

Det er bl.a. også på det andet niveau, at stereotypering hører til, samt dette niveau, der forbinder agenda-setting til framing: *"[både] attribute agenda-setting og framing fokuserer på hvordan genstande af betydning i beskeder (...) er præsenteret"* (McCombs, 2014, s. 59, ovs.). Dette leder mig til næste afsnit.

4.2.2 Entmans framing-funktioner

Nogle af de første teoretikere, som arbejdede med framing, var antropolog Gregory Bateson og sociolog Erving Goffman (Cornelissen, 2014, s. 121). De argumenterede begge for, at ord og andre ikke-verbale interaktioner er udtryk for større kulturelt funderede *frames*, *"som hjælper individer til at forstå beskeder gennem linsen af eksisterende kulturelle overbevisninger og verdensopfattelser"* (Cornelissen, 2014, s. 121, ovs.). Siden er framing blevet et anerkendt felt, der favner et væld af litteratur, men der, hvor jeg finder framing særligt relevant i forhold til nærværende speciale, er gennem den amerikanske professor Robert Entman og hans framing funktioner. Mens jeg med ovennævnte inddragelse af agenda-setting fastslog, at medierne fremhæver forskellige elementer ved forskellige emner, påpeger Entman netop, at fremhævelsen sker i led med forskellige funktioner.

I tråd med agenda-setting teori, forklarer Entman (2015), at framing handler om *udvælgelse* og *fremhævnning* (s. 116). Udvælgelsen består ikke blot i at vælge, hvad der skal fremhæves og gives opmærksomhed, men lige så meget i at vælge, hvad der skal udelades, da dét, som udelades, kan være lige så kritisk for modtagerforståelsen, som dét, der inkluderes (Entman, 2015, s. 118). Fremhævnning (på engelsk 'salience') betyder "*at gøre en oplysning mere bemærkelsesværdig, meningsfuld og erindringsværdig for modtagerne*" (Entman, 2015, s. 117). Fremhævningen er således et produkt af interaktionen mellem tekster og modtagere, hvorfor modtagerens egne *skemata* - dvs. "*kategorier, 'scripts' eller stereotyper som de mentalt lagrede mønstre af idéer, som guider individets informationsbehandling*" (Entman, 2015, s. 117) - spiller en afgørende rolle i evnen til at bemærke, fortolke eller huske fremhævninger. Derfor argumenterer Entman (2015) også for, at framing indebærer, at en frame har en generel effekt på *store dele* af det modtagende publikum, men at det ikke er sandsynligt, at der er en universel effekt på *alle* (s. 118).

Entman (2015) argumenterer for, at der findes fire framing-funktioner: 1) Frames *definerer problemer*, 2) *diagnosticerer årsager*, 3) *foretager moralske evalueringer* og 4) *foreslår en (be)handling* (s. 117). Han påpeger, at en frame ikke behøver at inkludere alle fire funktioner, men at de alle rummer udvælgelse og fremhævnning (Entman, 2015, s. 117). For indeværende speciale er det derfor relevant at påpege, at de framing-funktioner og dertilhørende frames, jeg som forsker måtte identificere i artiklerne, ikke nødvendigvis afspejles blandt alle artiklernes modtagere. Derudover, er jeg samtidigt begrænset af mit eget verdenssyn, hvorfor jeg muligvis også overser frames, som andre bemærker. Inddragelsen af Entmans perspektiv bruges bl.a. til at diskutere, hvordan medierne framer problemer, løsninger, moralske evalueringer og handlinger i forbindelse med sexisme.

4.3. Belysning af den sociale praksis i en dansk kontekst: Nyhedsmedier og sexisme

McCombs og Entmans teorier sætter lys på mediernes agenda-setting og framende egenskaber i et større, generelt perspektiv, men da de begge to både kommer fra USA, tager meget af deres forskning udgangspunkt i nyhedsmedierne i den amerikanske kontekst. Det er ikke ensbetydende med, at teorierne så ikke gør sig gældende i en dansk kontekst, men jeg finder det dog relevant at supplere ovenstående afsnit med et lille blik i udviklingen af nyhedsmedierne i Danmark for derved samtidigt at give et dansk perspektiv til den diskursorden og sociale praksis, som de kommunikative begivenheder befinder sig i. Her tager jeg udgangspunkt i dansk forskning og historie, der hovedsageligt stammer fra Gitte Gravengaard bog 'Journalistik i Praksis' og Ida Schultz artikel 'Fra Partipresse over Omnibus-

presse til Segmentpresse'. Samtidigt ønsker jeg ligeledes at inddrage et afsnit om sexismen og kønsbias – også i en dansk kontekst – for at belyse et andet aspekt af den sociale praksis, der kan have haft betydning for diskursen om sexismen blandt medierne. Her tager jeg udgangspunkt i bogen 'Ledelse af Køn', hvor Sara Louise Muhr (2019) bl.a. dykker ned i sexismen og kønsbias blandt danske virksomheder og personer i virksomhederne.

Som jeg nævnte i teoriansnittet om den diskursive praksis, så ønsker jeg ikke at analysere de bagvedliggende processer, der har resulteret i medieartiklerne. Derfor anvendes de aspekter, som nedenstående afsnit præsenterer, ikke direkte i specialets analyse, men bruges til at udfolde den sociale praksis i specialets diskussionsafsnit.

4.3.1 Nyhedsmedier i Danmark

I tråd med, at medierne skaber et pseudo-environment, som jeg kom ind på tidligere, påpeger Gravengaard (2010) ligeledes, at nyhedshistorier ikke skriver sig selv. Nyhedsdækningen er, med andre ord, ikke en 1-1 repræsentation af det, som sker ude i verden, hvilket skal forstås på to måder. Først, er det vigtigt at medtænke, at langt fra alle historier overhovedet resulterer i nyhedshistorier (Gravengaard, 2010, s. 11). Der sker både ting ude i verdenen, som medierne end ikke opfatter eller betragter som nyhedshistorier og derfor ikke fortæller om, men også ting, som medierne aktivt fravælger at fortælle om (Gravengaard, 2010, s. 17-18). Dernæst, sætter Gravengaard (2010) som sagt, lys på, at nyhedshistorier ikke opstår af sig selv. På én og samme tid er nyhedshistorier et individuelt og organisatorisk produkt (s. 11), forstået på den måde, at der bag enhver nyhedshistorie gemmer sig ikke blot en direkte afsender (som oftest journalist), men også en redaktion og medieinstitution, der alt sammen befinder sig i et komplekst medielandskab og kulturel kontekst (Gravengaard, 2010). Man kan derfor tale om en redigeret virkelighed, hvor medierne udøver en såkaldt redigerende magt (Lund, 1999, som præsenteret i Gravensted, 2010, s. 13).

Siden aviser for første gang udkom i Danmark, har magten dog ikke altid været forbeholdt medierne selv. Efter Grundlovens indførelse i 1849 kom politik til at spille en større rolle i aviserne, hvorfor man taler om en såkaldt partipresse (Schultz, 2007, s. 7). Systemet blev kaldt firebladssystemet, hvor enhver større provinsby havde fire blade, der hver især var en forlængelse af et af de fire politiske partier (Schultz, 2007, s. 7). Med andre ord, var det således ikke medierne i sig selv, der udvalgte nyheds-

historierne eller fortalte dem med deres egne, uafhængige ord, da medierne i høj grad agerede som talerør for de politiske partier. Magten, så at sige, var i høj grad placeret hos de politiske partier.

Men efter at pressen frigjorde sig fra partierne og den efterfølgende udvikling af omnibuspresse, er pressen i højere grad blevet en selvstændig aktør og institution i samfundet (Gravengaard, 2010, s. 10-11). De har fået magten tilbage. Det er ligeledes her, at man inden for agenda-setting kan tale om, at mediernes agenda-setting funktion opstod. Samtidigt, er det i denne forbindelse, at man kan tale om journalister som gatekeepers, da de i høj grad erhvervede sig magten til at vælge hvilke historier, som skulle blive til nyhedshistorier (Gravengaard, 2010, s. 11-12). Læseridealet bevægede sig desuden væk fra at henvende sig til politiske medlemmer og tilhængere, som var tilfældet med partipressen, mod et langt bredere læserideal (Schultz, 2007, s. 7). Medierne og aviserne blev, med andre ord, for alle. Med omnibuspressen opstod ligeledes idealet om objektivitet (Schultz, 2007, s. 10). Hvor journalistikken under partipressen tydeligt afspejlede politiske holdninger, skulle medierne og især journalisterne i højere grad være neutrale formidlere (Schultz, 2007, s. 10).

I dag argumenter bl.a. Schultz (2007) for at nyhedsmedierne i højere grad har udviklet sig hen imod en segmentpresse, hvor det primære fokus for de respektive medier består i at fange interessen af udvalgte målgrupper og segmenter (s. 17). Men elementer fra partipressen og omnibuspressen findes dog stadig. F.eks. kan man fortsat finde spor af partipolitisk tilslutning hos nogle af de danske nyhedsmedier, om end de ikke selv nødvendigvis anerkender det, ligesom idealet om objektivitet fortsat lever i bedste velgående i flere af de danske medier, se f.eks. afsnittet om Politiken i metodeafsnittet. Sidstnævnte, har dog ikke vundet indpas hos en af de relativt nye medieaktører, Zetland, som jeg nævnte tidligere, der fra start har rykket sig væk fra idealet med en erkendelse af, at *"verden ikke kan beskrives med matematisk objektivitet"* (Zetland, u.d., princip 5)

4.3.2 Sexisme i Danmark

Muhr argumenterede allerede i 2019 – altså før sexismedebatten for alvor buldrede i Danmark – at vi som samfund var *"nødt til at forstå – og ikke mindst acceptere -, at sexisme er indlejret i vores kultur"* (s. 89). Sexisme, som Muhr (2019) forklarer, omhandler en ideologisk opfattelse, hvor visse værdier anses som 'naturlige' for kvinder, mens andre anses for 'naturlige' for mænd (s. 89). Når Muhr (2019) beskriver det som en ideologisk opfattelse menes der, at vi ikke kommer til verden med denne opfattelse, men at den derimod gennem vores opdragelse og socialisering med omverden (ofte ganske

ubevidst) lagrer sig i os (s. 89). Muhr (2019) betragter derfor sexismen *"som den kulturskabte køns-ideologi, der sætter rammer for de opfattelser og fordomme, vi har om køn"* (s. 89). Med andre ord, bliver sexismen på sin vis også et mere abstrakt, kulturelt fænomen, en kønsideologi, vi alle har tillært os. Det betyder samtidigt også, at sexismen som sådan ikke let forstås eller accepteres som et samfundsproblem, der er behov for, at vi løser - i hvert fald ikke på det tidspunkt, at Muhr skrev sin bog i perioden 2018-2019.

Muhr (2019) forklarer, at der gennem tiden har eksisteret forskellige kønsideologier og kønsrollemønstre i Danmark, som både har udviklet sig lidt ad gangen - *"og ikke altid fremad"*, som Muhr pointerer (s. 90) - og revolutionært, f.eks. ved kvinders ret til stemmeret og rødstrømpebevægelsen. For kønsideologier - og ideologier generelt - er det værd at pointere, at de dominerer indtil, at de møder tilpas nok modstand (Muhr, 2019, s. 90). Men modstand kræver selvsagt, at man i første omgang er bevidst om ideologiens eksistens, og som Fairclough (1992) bl.a. også pointerer, er (særligt de effektive) ideologier ofte ganske ubevidste og usynlige. Netop disse pointer er værd at huske, for dét, at medierne italesætter sexismen, kan ligeledes være med til at belyse og afdække ideologien, så vi kan erkende dens eksistens - og først der, kan vi gøre modstand.

Muhrs fokus ligger på den såkaldte hverdagssexisme - og hverdagsdiskrimination, da hun argumenterer for, at det er disse, der bunder i de stereotype opfattelser af både mænd og kvinder (s. 96), men hendes observationer kan givet vis også henføres til sexismen generelt. Hverdagssexismen, som hun beskriver, *"kommer til udtryk i de små, ofte ubevidste, kønnede hentydninger, der rettes imod kvinder - og mænd - i hverdagen"* (s. 96-97). Derfor kan de i sig selv opleves og opfattes som ganske ubetydelige, men sammen er de med til at konstruere de normer, både kvinder og mænd er underlagt (Muhr, 2019, s. 97). Dét, at de i høj grad isoleret set opleves ubetydelige, betyder også, at det kan være svært for individer at sige fra. I denne forbindelse inddrager Muhr (2019) et udtryk, hun låner fra kulturteoretiker og professor Sara Ahmed, *killjoy*:

"En killjoy gør op med forestillingen om hverdagssexismens uskyldigheder for i stedet at påpege indgroede uligheder eller sexistiske strukturer, men bliver derfor beskyldt for at ødelægge den gode stemning" (s. 101). Hvis vi tøver med at sige fra og lader hverdagssexismen 'i fred', betyder det samtidigt, at sexismen normaliseres. Her spiller også hverdagsdiskriminationen en rolle:

"i takt med, at diskrimination er blevet ulovligt, har vi også set en stigende normalisering af hverdagsdiskriminationen (...). Resultatet er, at sexismen bliver både normaliseret og usynlig" (Muhr, 2019, s. 103).

Med andre ord, befinder vi os i en pudsigt situation, hvor vi på den ene side har erkendt, at vi skal sige fra over for og slå ned på (alvorlig) diskrimination, men samtidigt har en opfattelse af, at sexisme (i en vis grad) er normalt og del af kulturen, og derfor ikke er noget, vi kan - eller bør - ændre på.

I forbindelse med ovenstående inddrager Muhr (2019) kønsbias, som i høj grad opstår som konsekvens af de stereotype opfattelser, vi har, om mænd og kvinder. Muhr (2019) skelner mellem eksplicit bias, dvs. de holdninger om andre, som vi er klar over, at vi har, og implicit bias, dvs. en kognitiv mekanisme, der *"kommer til udtryk i de synspunkter og holdninger, vi ikke er opmærksomme på, at vi har"* (s. 122). Derfor kan man f.eks. godt eksplicit have en holdning om, at begge køn er lige, men stadig have implicit bias, der agerer uden for vores bevidsthed, og som ubevidst påvirker vores vurdering af kønnene, så vi ikke vurderer kønnene lige. Mens Muhr (2019) forholder sig til kønsbias i forhold til ledelse af køn, har både eksplicite og implicite kønsbias samtidigt en relevans, når det gælder sexisme, da mange af de bevidste og ubevidste opfattelser, vi har om kønnene, uden tvivl påvirker vores vurdering af dem i alle henseender - ikke blot i forhold til ledelse. På baggrund af hendes forskning, fremhæver Muhr (2019) fremhæver tre forskellige kategorier af eksplicite bias, vi har i forhold til kønnene, og her finder jeg særligt, at denne er relevant i nærværende speciale: Kvinder, er pæne, empatiske piger, og mænd er grove og sjofle (s. 117). Denne sætter skarpt på de forestillinger, vi har, om de to køns personligheder, og er desuden implicit i de to andre bias og kategorier, som Muhr berører; 1) Kvinder og børn, hvor kvinders ultimative opgave er at få børn og 2) Mænd forsørger, kvinder yder omsorg (2019, s. 109-117). Mere interessant er det, at denne bias - modsat de to andre som Muhr præsenterer, der primært italesættes af mænd - er lige så ofte til stede hos kvinder, som den er hos mænd.

Muhrs (2019) pointer er relevante at inddrage i udfoldelsen af den sociale praksis, som specialet undersøger - netop fordi vores forståelse og erkendelse af sexisme, kønsideologier og -bias har betydning for diskursen omkring sexisme. Derudover, er de relevante at medtænke i forhold til medierne, da de - som nævnt - besidder en utvivlsom magt til at påvirke befolkningens opfattelse, og derved har deres konstruering af sexisme og køn stor betydning for individets konstruering af selvsamme emner.

Kapitel 2

5.0. Analyse

I specialets analyse undersøges de udvalgte kommunikative begivenheder hver især, som de ni artikler udgør, i forhold til de udvalgte elementer af to øverste dimensioner af Faircloughs tredimensionelle model for kritisk diskursanalyse; tekst og diskursive praksis. Det er i denne forbindelse vigtigt at pointere, at min interesse er begrænset til mediernes – og derved afsenderne af artiklernes – sprogbrug. Det er derfor mediernes ord, italesættelser og diskurser, der er fokus for analysen, hvorfor de mange direkte diskursrepræsentationer i form af citater, som artiklerne inddrager, ikke er direkte genstand for analyse.

5.1. Analyse af artikel 1

Artikel 1 *"Sofie startede sexismens sneskred: 'Det kan godt betale sig at ødelægge den gode stemning'"* fra DR er skrevet af Kevin Ahrens. Artiklen er udgivet 18. december 2020 og handler om, hvordan sexismedebatten har udviklet sig siden Sofie Lindes tale ved Zulu Comedy Galla, hovedsageligt set fra Sofie Lindes syn.

Tekstanalyse

Artiklen anvender en del ord og metaforer, som omhandler debatten og dens udvikling. Allerede i artiklens overskrift benyttes metaforen "sneskred" i forbindelse med sexismedebatten, og senere refereres der til samme metafor i denne sætning: *"Ifølge Sofie Linde skete der for alvor et skred (...)".* Der er ligeledes flere tilfælde, der taler ind i debattens udfoldelse, f.eks. sætningen: *"Herefter får Me-Too-bølgen for alvor fart på".* Ordene 'sneskred' og 'fart' fremhæver, at debatten har udfoldet sig i en væsentlig grad, men ordene 'for alvor' udtrykker samtidigt, at debatten – på et uspecificeret tidspunkt – ikke udviklede sig i lige så høj grad. Jeg lægger også mærke til, at debatten italesættes som et fænomen, der aktivt udvikler sig, når der anvendes ord som *"breder sig"* og *"rammer Christiansborg"*. Alt dette er med til at fremhæve og italesætte debattens betydning, der samtidigt udtrykker, at debatten 'for alvor' har fundet vej til (de forskellige dele af) Danmark. Samtidigt tilkendegiver artiklen tydeligt, at det er Sofie Linde, der er årsagen debattens tilblivelse og udvikling, ved at sætte hende i forbindelse med begivenheden i artiklens overskrift: *"Sofie startede sexismens sneskred"*

Der gives også udtryk for de konsekvenser, som debatten har haft, bl.a. ved underoverskriften "Hovederne ruller", som refererer til de fyringer, der er kommet i forbindelse med sexismen. Ordet 'hovederne' udtrykker et fokus på de konkrete personer, som blev fyret eller gik af, men det er dog uklart i underoverskriften, hvilke 'hoveder', der ruller. Det tydeliggøres til gengæld i de efterfølgende afsnit. Her fremhæves hhv. forhenværende politisk leder for Radikale Venstre Morten Østergaard og tidligere overborgmester i København Frank Jensen:

"Det første hoved, der ruller er Morten Østergaards. Han træder af som politiske leder for Radikale Venstre, efter et mildest talt dramatisk forløb."

"(...) Frank Jensen, der stoppede som overborgmester i København og næstformand i Socialdemokratiet, efter at hans partikollega Maria Gudme stod frem og fortalte, at han havde krænket hende tilbage i 2012."

Jeg bider mærke i en væsentlig forskel af skildringen af de to personer. I tilfældet med Østergaard nævnes blot "et mildest talt dramatisk forløb", hvorfor det er op til læseren at forstå eller tolke på, hvad det indebærer. Lige modsat er det med Frank Jensen, hvis aftrædelse netop sættes i forbindelse med én meget konkret sag. Det bliver derved tydeligt, at Østergaards tilfælde ikke konkretiseres, og i det hele taget bliver det op til læseren at tolke på, om hans aftrædelse overhovedet skyldes sexismen (eller krænkelser). Det gælder dog ikke for Frank Jensen, som sættes i direkte forbindelse med 'at krænke', og derfor i højere grad 'dømmes' i artiklen og placeres i et bestemt lys.

Jeg ser, at artiklen ofte specificerer køn vha. ordene **mænd** og **kvinder** fremfor at undlade kønnet eller benytte alternative ord, der ikke tydeliggør kønnet. Det ses bl.a. her:

"MeToo-debatten har dog også ført til en debat om retssikkerhed for mænd i sådanne sager. For hvad hvis kvinderne lyver?"

Ovenstående er et interessant eksempel, hvor transitivitet også spiller en rolle, da **mænd** forbindes med **sådanne sager** og **kvinder** sættes i forbindelse med **at lyve**. Her er det implicit, hvad **sådanne sager** er, men afsenderen tydeliggør, hvilket køn, der - ifølge ham - skal sættes i relation til dem. På sin vis placeres kønnene derfor i nogle roller, som artiklens afsender har tildelt dem, og samtidigt er specificeringen af køn med til at sætte fokus på netop mænd og kvinders positioneringer.

I min gennemgang af artiklen lægger jeg også mærke til, at artiklens afsender ét sted skelner mellem medierne vha. ordet 'nogle': "*nogle medier forsøger alligevel at finde frem til ham*" og andre steder refererer til medierne som samlet gruppe, f.eks. vha. ordet "pressen": "*Pressen vil først og fremmest vide, hvem den store tv-kanon er*". Jeg finder det interessant, at der tales forskelligt om medierne, da begge tilfælde refererer til sagen om 'den store tv-kanon'. Der udtrykkes nemlig, at (alle) medier gerne vil vide, hvem det er, men at ikke alle forsøger at finde frem til ham. *Måske* for at udtrykke, at Sofie Lindes ønske om ikke at fortælle, hvem det er - hvilket også nævnes i artiklen - respekteres af nogle medier.

I forhold til modalitet ser jeg generelt, at der benyttes objektiv og kategorisk modalitet, hvilket bl.a. realiseres gennem nutid og modalverberne 'skal' og 'vil' samt undladelse af subjekt, som i dette eksempel:

"Det gør hun blandt andet ved at fortælle om en episode for 12 år siden, der skulle vise sig at ændre danskernes billede af hende for altid".

Ordet 'skulle' er desuden en fremtidsmarkør, der i dette tilfælde udtrykker en slags forudsigtelse om den daværende handlings betydning. Eksemplet hænger desuden sammen med en sætning længere oppe, hvor afsenderen vha. datid udtrykker, at udsagnet ikke (nødvendigvis) gør sig gældende længere:

"Sofie Linde, der ellers var mest kendt som vært på X Factor og andre underholdningsprogrammer (...)"

Diskursive praksis:

Artiklen er lavet på baggrund af særligt én tidligere kommunikativ begivenhed, et afsnit af DR's podcast Genstart, hvor Sofie Linde optræder. Derfor er der både mange direkte og indirekte diskursrepræsentationer til selvsamme begivenhed. Generelt følges de indirekte diskursrepræsentationer op med en direkte diskursrepræsentation i form af et citat, der 'bekræfter' den indirekte diskursrepræsentation, men der er dog enkelte steder, hvor dette ikke er gældende. Jeg finder generelt ikke, at brugen af de indirekte diskursrepræsentationer slører forholdet mellem de originale tekster og artiklen i en væsentlig grad.

Udover at trække på afsnittet fra podcasten, er der også referencer til andre begivenheder og historier, mens der løbende i artiklen også linkes til andre artikler. Bl.a. refereres der til Zulu Comedy Galla, de politiske sager med Morten Østergaard og Frank Jensen, samt et afsnit af Debatten på DR2.

Jeg finder ikke mange tilfælde, hvor artiklen trækker direkte på andre diskurser. Men jeg bider dog mærke i tilfælde, hvor afsenderen taler ind i en bestemt diskurs om sexism:

"Hun taler om ulige løn mellem kønnene, inden hun slutter af med at tale om sexism."

Dernæst fortæller afsenderen om den episode, som Sofie Linde oplevede for 12 år siden, hvor en 'tv-kanon' sagde, at han ville ødelægge hendes karriere, hvis ikke hun gav ham oralsex. Derved taler afsenderen ind i en diskurs om sexism, hvor sexism sættes i direkte forbindelse med sådan en episode, men ikke har med løn at gøre. Derudover finder jeg, at specificeringen af køn ligeledes taler ind i en bestemt diskurs om køn, bl.a. gennem specificeringen af køn, og det, at mænd og kvinder sættes i forbindelse med bestemte forhold, og som til dels sættes i relation til retssikkerhed. Mænd placeres i rollen som dem, der anklages (og derved implicit også dem, som kan krænke), mens kvinder placeres i rollen som dem, der kan lye (og derved implicit også dem, som kan være ofre for krænkelserne).

5.2. Analyse af artikel 2

Artikel 2 *"Kongernes fald i MeToo: 'Kendissagerne er godt stof, men debatten risikerer at køre af sporet'"* er fra DR og skrevet af Isabelle Tvede. Artiklen er udgivet 23. januar 2021 og handler om nogle af de fyringer og aftrædelser af højtstående politikere, tv-værter og andre kendte personer, som anden bølge af MeToo har resulteret i.

Tekstanalyse:

Artiklen omhandler ikke i lige så høj grad sexismedebatten og dens udvikling, som jeg så i forrige artikel, men der er dog to sætninger, jeg lægger mærke til. Den første benytter ordene 'nogle' og 'mange' til at fremhæve, at artiklen blot bringer et vist antal ud af de mange, som der har fyldt i den offentlige debat, og derfor understreger ordvalget, at der eksisterer flere ting:

*"Det er **nogle** af de **mange** ting, der er blevet diskuteret ivrigt i den offentlige debat (...)"*

I den anden sætning ser jeg, at debatten italesættes som et slags naturfænomen, som minder om forrige artikel:

"Et opgør med sexismen var på menuen, da anden bølge af MeToo ramte Danmark i efteråret".

I ovenstående sætning bider jeg også mærke til ordet 'opgør', som udtrykker en konfrontation. Dette kæder jeg sammen med ordvalget i denne sætning:

*"(...) hvis MeToo-bevægelsen ikke skal ende med at være en **fløjkrig** med de kendte i **front**".*

Både 'opgør', 'fløjkrig' og 'front' er alle ord, der udtrykker en slags konflikt eller krig, som de kendte - eller kongerne, som de refereres til i artiklens overskrift - sættes i direkte relation til. Med andre ord, er det særligt de kendte, som sættes i relation til debattens vanskelighed. Mens jeg nævnte, at der ikke er nær så mange ord, der udtrykker sexismen (debattens) omfang, så udtrykker brugen af disse ord på samme vis sexismedebattens betydning som forrige artikel, om end i en mere konfliktsøgende grad.

Som forrige artikel finder jeg flere tilfælde, hvor kønnet specificeres vha. ordene **mænd** og **kvinder**, men der er enkelte steder, hvor kønnet undlades vha. ordet **person**. I den første sætning nedenunder specificeres kønnet, mens det undlades i den anden sætning:

*"Fælles for de **mænd** er, at de har mødt alvorlige konsekvenser efter anklager om seksuel chikane i kølvandet på MeToo"*

*"det seneste eksempel på en **person**, der er faldet som følge af MeToo, er den tidligere tv-vært på TV 2 Jes Dorph-Petersen (...)".*

Dét, at afsenderen veksler mellem at specificere og benytte 'neutrale' ord, udtrykker en konflikt om, hvorvidt kønnet er vigtigt eller ej at nævne i artiklen. Denne vekslen har samtidigt den konsekvens, at der ligges mærke til, når køn netop nævnes. Bla. bider jeg også mærke i denne sætning, hvor transitivitet spiller en rolle, som minder om den, jeg også fandt i artikel 1:

*”Den store test for MeToo-bevægelsen berører inidllertid ikke kun de **mænd**, der anklages for sexchikane, men også de **kvinder**, der stiller sig frem”.*

Her er det altså endnu engang **mænd**, der anklages, mens **kvinder** stiller sig frem, og artiklens afsender placerer derved mænd og kvinder i bestemte roller i forhold til sexisme.

I forhold til transitivitet bider jeg desuden mærke i, som forrige artikel, at nogle forhold ikke eksplicit nævnes, men er op til læseren at tolke på. Det gælder f.eks. her:

”[Jes Dorph-Petersen] blev fyret efter en intern undersøgelse af sexisme på tv-stationen [TV2]. I kølvandet på sin firing har han offentligt taget bladet fra munden og stået frem i flere medier med sit syn på sagen, mens kvinderne i sagen er anonyme”.

Afsenderen undlader at specificere, hvad Dorph-Petersens syn er, eller hvad den interne undersøgelse viste, men får alligevel nævnt, at der er tale om flere kvinder, da de refereres til i flertal. Derfor bliver ’sagen’ uklar i artiklen, og det bliver op til læserens tolkning og forhåndsviden. Jeg ligger i samme sætning mærke til, at der skelnes mellem medierne vha. ordet **flere**, hvorfor de ikke refereres som samlet gruppe.

I forhold til modalitet ser jeg flere steder, at der benyttes objektiv og kategorisk modalitet, oftest realiseret vha. nutid, som i disse eksempler:

”Fælles for de mænd er, at de har mødt alvorlige konsekvenser efter anklager om seksuel chikane i kølvandet på MeToo”.

”MeToo er derfor en offentlig i stedet for juridisk debat, og resultatet er, at vi alle sammen bliver dommere”.

Men der er også tilfælde, hvor der udtrykkes en svagere tilslutning, f.eks. i disse eksempler:

”Det betyder, at du sikkert har en holdning til dem”.

”Omdrejningspunktet for debatten har efterfølgende ofte været kendte personer”.

”I sager om skyld og uskyld er det normalt retssystemet, vi vender blikket imod”

Her udtrykker 'sikkert' en usikkerhed i forhold til hele udsagnet, som skal forstås på den måde, at afsenderen vedkender, at det er muligt, at udsagnet ikke gør sig gældende, mens 'ofte' og 'normalt' udtrykker, at udsagnet kun til en vis grad gælder. Afsenderen tager derfor afstand til udsagnene.

Diskursive praksis:

Artiklen benytter sig en del af indirekte- samt direkte diskursrepræsentationer, da der inddrages citater fra forskellige forskere. Tendensen med, at de indirekte diskursrepræsentationer følges op med direkte diskursrepræsentationer, ses også her, men dog er det undladt enkelte steder. Det gælder f.eks. her:

"Vi skal lytte og anerkende hinanden. Det kan lyde som et mantra fra en parterapeut, men det er ikke desto mindre vigtigt, hvis MeToo-bevægelsen ikke skal ende med at være en fløjkrig med de kendte i front. Det mener hvert fald Kenneth Reinicke (...)"

Her er det uklart hvilke formuleringer, som hører til den originale tekst, dvs. Kenneth Reinicke, og hvilke, som artiklens afsender har tilføjet. Det er med andre ord op til læseren at vurdere hvad, der hører til hvad.

Udover at trække på forskere, er der også referencer til andre begivenheder og historier, mens der løbende i artiklen også linkes til andre artikler. Bl.a. refereres der til Sofie Lindes fortælling til Zulu Comedy Galla og de forskellige sager med de implicerede 'kendis' personer, der nævnes.

Jeg finder, at artiklen bl.a. trækker på en juridisk diskurs, da der anvendes ord som "dommere", "anklager". Ligeledes trækkes der på en politisk diskurs, når der f.eks. bruges metaforen 'Kongernes fald', som kan bruges i forbindelse med afsættelser af ledere i politiske partier (i følge ordnet.dk), samt i sætningen: "Fløjkrig med de kendte i front", som også har spor af en militærdiskurs. Derudover finder jeg endnu engang, at specificeringen af køn taler ind i en lignende diskurs om køn, som jeg nævnte ved forrige artikel; at mænd anklages for sexchikane, mens kvinder stiller sig frem. Elementet om retssikkerhed inddrages ligeledes, men her sættes det i forbindelse med, at det er befolkningen, der er dommere, og retssikkerhed bliver på sin vis et spørgsmål om popularitet:

"Spørgsmålet er, om man kan slippe fra en straf, hvis man er populær nok i offentligheden. Og omvendt, hvis man er rigtig upopulær, skal der så ikke mere end et rygte til" (Christian Groes, som præsenteret i artiklen).

5.3. Analyse af artikel 3

Artikel 3 *"Sexisme flourer på universiteterne: 'Du burde stå hjemme i kønnet i lædertøj og få et par klask i numsen'"* er fra DR og skrevet af Charlotte Flyvbjerg, Tore Bønke Jeppesen og Sine Skott. Artiklen er udgivet 9. oktober 2020 og omhandler sexisme på danske universiteter.

Tekstanalyse:

Som artikel 1 er omfanget af sexisme markeret i teksten gennem ord og metaforer, men her er det hovedsageligt sexisme i sig selv og ikke sexismedebatten, som sættes i fokus:

*"Det er **endnu en** branche, som **melder sig i koret** af sexisme eksempler".*

Ordene 'endnu en' og metaforen 'melder sig i koret' fortæller, at der allerede er (flere) brancher, som er involveret i sexismesager. Omfanget af sexisme på universiteterne udtrykkes ligeledes i disse sætninger vha. ordet **mange** og **hundrede**:

*"(...) sådan lyder en af **mange** episoder"*

*"(...) når de har kategoriseret de **mange hundrede** eksempler".*

I artiklen italesættes sexisme ligeledes som et fænomen, en slags levende organisme, som ligner den i artikel 1, som udtrykkes i artiklens overskrift og undertitel:

*"Sexismen **florerer** på universiteterne"*

*"(...) sexismen **lever** på landets universiteter".*

Gennem disse ordvalg udtrykker og understreger afsenderen altså eksistensen og betydningen af sexisme.

Jeg bider endnu engang mærke i, at køn ofte specificeres, og at specifikke køn sættes i forbindelse med specifikke handlinger. Ét sted i artiklen nævnes det f.eks., at det er 'kvinder' som oplever sexisme, mens både mænd og kvinder nævnes i den anden sætning:

*"Sådan lyder en af mange episoder fra **kvindelige** ansatte og ph.d.-studerende på universiteterne fra hele landet"*

"689 kvinder og mænd fra hele landet har skrevet under og delt grænseoverskridende oplevelser".

Der nævnes ligeledes flere steder, at det er 'kvinder', som er bag mailen, der opfordrer til delingen og tilkendegivelsen af sexisme, mens de andre steder refereres til som 'initiativtagerne' og 'initiativgruppen'. Jeg ser også en forskel i nævnelser af køn, hvor det kvindelige køn nævnes et sted, mens det mandlige køn undlades. Ved at nævne kønnet, fremhæver afsenderen i denne forbindelse, at selv kvinder kan være uenige i, hvorvidt sexisme findes:

"kvindelig professor skriver ikke under".

Derimod nævner afsenderen ikke kønnet i to tilfælde, hvor personen er en mand; det drejer sig om rektor for Danmarks Tekniske Universitet og formand for Danske Universiteter Anders Bjarklev, og formanden for Ligestillingsudvalget på Syddansk Universitet Ole Skøtt. Endnu engang veksler afsenderne således mellem skiftevis at specificere og undlade kønnet, hvilket afspejler en slags konflikt i ordvalget.

I forhold til modalitet ser jeg generelt, at der anvendes objektiv og kategorisk modalitet, som oftest realiseres gennem nutid, hvilket bl.a. gør sig gældende i artiklens overskrift: *"Sexisme flourer på universiteterne"*. Jeg finder generelt, at artiklens afsender læner sig op ad diskursrepræsentationer og dermed udtrykkes modaliteten gennem andres holdninger, hvorfor hverken kategorisk modalitet eller afsenderens egen grad af tilslutning i særlig høj grad vises eksplicit i artiklen.

Diskursive praksis:

Der er flere tilfælde af manifest intertekstualitet både i form af direkte og indirekte diskursrepræsentationer, hvor førstnævnte bl.a. ses i et citat i artiklens overskrift. De direkte diskursrepræsentationer består af fortællinger fra personer, der deler oplevelser med sexisme, samt citater fra bl.a. professorer og rektorer ved universiteterne. Jeg erfarer som i artikel 2, at de indirekte diskursrepræsentationer ikke altid er klare for læseren i den forstand, at det enkelte steder er op til læseren at tolke på, hvad der hører til den oprindelige tekst, og hvad der er skribenternes egne ord. Det hænger på sin vis sammen med modaliteten, som jeg berørte i tekstanalysen. Det ses f.eks. i denne sætning:

"De fleste episoder opstår, hvor magtforholdet er skævt - og her skal man være varsom som leder, lyder det fra formand Ole Skøtt"

Mens det er nogenlunde tydeligt, at sidste del af sætningen hører til Ole Skøtt, er det ikke klart, om første del også gør. Det bliver derfor utydeligt, om påstanden 'de fleste episoder opstår, hvor magtforholdet er skævt' hører til Ole Skøtt, eller om artiklens afsendere selv har tilføjet påstanden.

Udover brugen af indirekte og direkte diskursrepræsentationer, henviser og linker artiklen til historier om andre brancher, der har oplevet sexismen. Selvom, at artiklen som de forrige artikler specificerer køn, finder jeg ikke, at der tales ind i en bestemt diskurs om køn, hvor mænd og kvinder tildeles bestemte roller. Til gengæld finder jeg, at artiklen kortvarigt taler ind i en diskurs om sexismen og magt, hvor magt spiller en afgørende rolle, som jeg nævnte i sætningen ovenfor.

5.4. Analyse af artikel 4

Artikel 4 *"Der bliver efterladt så meget skam i de mennesker, der bliver krænkede, at de ikke tør bede om hjælp"* er fra Politiken og skrevet af journalisterne Michael Olsen og Michael Thykier. Artiklen er udgivet 12. november 2020 og belyser, hvordan lavtlønnede oplever seksuel chikane og samtidigt sjældent står frem, da hjælpen ikke er tilstrækkelig.

Tekstanalyse:

Som det første i artiklen hæfter jeg mig fast til denne sætning:

"Det sker næsten dagligt, at modige kvinder og mænd står frem i offentligheden med nye beretninger om sexismen og seksuelle krænkelser på deres arbejdspladser".

Her bider jeg mærke i en række ting. Første del af sætningen 'det sker næsten dagligt' fortæller noget om omfanget af sexismen og seksuelle krænkelser, og journalisterne udtrykker derfor, at sexismen eksisterer. Samtidigt skelnes der mellem sexismen og seksuelle krænkelser, hvorved afsenderen udtrykker, at de to ikke er én og samme ting - det vender jeg lige tilbage til senere. Dernæst lægger jeg mærke til ordet 'modige', som fortæller mig, at artiklens afsendere ser positivt på dem, som står frem. Slutteligt ser jeg, at kønnene 'kvinder' og 'mænd' nævnes og sættes i forbindelse med sexismen, hvilket fortæller mig, at begge køn udsættes for sexismen, hvorved artiklens afsender implicit fortæller, at det altså ikke udelukkende sker for kvinder. Senere i artiklen ser jeg endnu et sted, hvor begge køn nævnes, selvom der kunne have været anvendt et alternativt, kønsneutralt ord som f.eks. tillidsrepræsentanter:

"Selv om fagbevægelsen og den landsdækkede hær af tillidsmænd og -kvinder nu opruster kampen mod sexismen og seksuelle krænkelse (...)"

I sætningen bider jeg desuden mærke i brugen af det, jeg kalder krigstermer, som 'hær' og 'kampen', hvilket går igen i denne sætning, og alt sammen er med til at udtrykke, hvordan journalisterne på sin vis betragter sexismen som noget, der skal bekæmpes:

"For selvom den gerne vil gå forrest i kampen mod sexismen (...)"

Som jeg nævnte tidligere, så sætter afsenderen af artiklen ikke blot sexismen i forbindelse med et køn, men i forbindelse med begge køn. Til gengæld sættes oplevelser med sexismen i højere grad i forbindelse med en bestemt befolkningsgruppe, nemlig *"de lønmodtagere, der står længst væk fra mikrofonerne, dem med de laveste indkomster og korteste uddannelser"*.

Artiklens afsender benytter sig primært af objektiv og kategorisk modalitet, hvilket bl.a. udtrykkes vha. nutid i disse sætninger:

"fokus er først og fremmest rettet mod kendte og medievante personer (...)"

"Alligevel er det et fåtal af sager, der når domstolene"

"Men fagbevægelsen er ikke selv nogen undtagelse. For selvom den gerne vil gå forrest i kampen mod sexismen, chikane og krænkelse på de danske arbejdspladser, er den selv samme kultur at finde i stort set alle forbundshuse og faglige organisationer"

I sidste eksempel benyttes kategorisk modalitet af første del af sætningen, mens ordene 'stort set' markerer en svagere tilslutning til påstanden i sidste del af sætningen. Jeg finder dog, som forrige artikel, at mange af udsagnene tilknyttes diskursrepræsentationer, hvorfor afsenderens egen grad af tilslutning på sin vis skjules i brugen af indirekte diskursrepræsentationer.

Diskursive praksis:

Artiklen benytter sig en del af både direkte og indirekte diskursrepræsentationer, hvilket allerede anvendes i artiklens overskrift og undertitel. Som regel følges de indirekte diskursrepræsentationer op med direkte, hvorfor det i en højere grad er mere åbenlyst for læseren, hvad der tilhører hvem. Til gengæld skildres sagen primært fra den samme vinkel; nemlig den fra Fagbevægelsens Hovedkontor om, at der er brug for yderligere tiltag fra regeringen, såsom højere godtgørelser og forbedring af Arbejdstilsynet. Andre, som muligvis har andre synspunkter til sagen, inddrages ikke.

Udover ovenstående refereres der også til forskellige undersøgelser, hvoraf nogle af undersøgelsens resultater også inddrages direkte i artiklen. Der henvises også til historier om sexisme i andre brancher.

Jeg finder, at artiklen trækker på det, jeg vælger at kalde militærdiskurs, når der anvendes ord som 'kampen', 'hær' og 'opruster'. To steder ser jeg også, at afsenderen taler ind i en bestemt diskurs om sexisme, som jeg berørte tidligere, hvor der et sted skelnes mellem sexisme og seksuelle krænkelser, og et andet skelnes mellem sexisme, chikane og krænkelser. Dermed udtrykker journalisterne en diskurs, hvor seksuelle krænkelser, chikane og krænkelser ikke er identiske med sexisme, men det forbliver til sin vis uklart, hvad sexisme så egentlig er. Derudover finder jeg, at artiklen taler sig ind i en anden slags diskurs om køn, hvor både mænd og kvinder sættes i forbindelse med at opleve og berette om sexisme, hvilket på sin vis derfor står i modsætningen til den måde, som artikel 1 og 2 talte sig ind i diskursen om køn. Derved tildeles hverken mænd eller kvinder specifikke roller, men samtidigt specificeres kønnene fortsat, hvorfor der ikke er tale om en fuldstændig neutral diskurs.

5.5. Analyse af artikel 5

Artikel 5 *"Danske forlag møder hård kritik: 'Man har fuldstændig lukket øjnene. Det er helt uhørt og en skamplet'"* er fra Politiken og skrevet af journalist Ida Herskind. Artiklen er udgivet 15. oktober 2020 og handler om Danske Forlags håndtering af sexisme.

Tekstanalyse:

Også i denne artikel ser jeg, at kønnet nogle steder specificeres, mens det undlades andre steder. Det ses f.eks. i denne paragraf:

*"Og nu fortæller flere **kvinder** fra den danske forlagsbranche i Politiken om oplevelser med sexisme og seksuelle krænkelser. Den ene **kvindelige** redaktør har oplevet, at en overordnet stak*

*en hånd op i skridtet på hende, at en chef masserede hende og at en **mandelig** kollega trak hende ned på skødet”.*

Tre steder nævnes kønnet, mens det undlades to steder; ved ordet 'overordnet' og 'chef', og i begge af de to tilfælde sættes de i forbindelse med en sexistisk handling. Om årsagen til, at kønnet undlades i de to tilfælde, skyldes, at fortællingerne fra kvinderne ikke specificerer køn, vides ikke, men ikke desto mindre skiller journalistens konfliktende brug mellem skiftevis at specificere og undlade kønnet sig ud. Derudover tydeliggøres det, at det er kvinder som fortæller om og oplever sexisme, hvorfor journalisten i en større grad placerer kvinder i en bestemt rolle som 'ofre' af sexisme end mænd.

I forhold til modalitet finder jeg, at objektiv og kategorisk modalitet oftest bruges, hvilket f.eks. realiseres i overskriften vha. nutid:

*”Danske Forlag **møder** hård kritik”.*

Jeg ser dog igen, at artiklens afsender læner sig op ad diskursrepræsentationer, hvorfor afsenderens egen grad af tilslutning ikke i høj grad vises eksplicit i artiklen.

Diskursive praksis:

Også denne artikel anvender en del direkte og indirekte diskursrepræsentationer, særligt fra formand for Danske Forlags bestyrelse, Lars Boesgaard, formand i Dansk Magisterforening Camilla Gregersen, kulturkommentator Niels Frid-Nielsen og bogforlægger Per Kofod. Nogle steder følges de indirekte diskursrepræsentationer op med direkte diskursrepræsentationer, mens det andre steder er undladt.

Jeg bider mærke i det, jeg vil kalde en lidt skæv fordeling af kildeinddragelse. Lars Boesgaard præsenteres som den eneste, der afviser kritikken, og artiklen benytter sig af en håndfuld diskursrepræsentationer herfra. Derudover nævnes det blot i starten af artiklen, at han afviser kritikken, mens hans synspunkt først rigtig præsenteres en del længere ned i artiklen. Camilla Gregersen, Niels Frid-Nielsen og Per Kofod præsenteres derimod alle som kritikere, og diskursrepræsentationer herfra inddrages i en væsentlige højere grad. Derfor belyses artiklens emne primært fra samme vinkel, fremfor at præsentere de to sider ligeligt, og det fremstår også som om, at artiklens afsender i højere grad er enig i kritikken.

Udover direkte og indirekte diskursrepræsentationer, refererer artiklen bl.a. også til Sofie Lindes udtalelser til Zulu Comedy Galla, et afsnit af *Kulturen* på P1 og et Instagram post af forfatter Leonora Christina Skov, mens der samtidigt også linkes til andre nyhedshistorier.

Jeg finder, at afsenderen også her taler ind i en bestemt diskurs om sexism, der er magen til den i forrige artikel, hvor der skelnes mellem sexism og seksuelle krænkelser: *"Og nu fortæller flere kvinder (...) om oplevelser med sexism og seksuelle krænkelser"*. Ligeledes er der i artiklen også spor af en bestemt diskurs om det kvindelige køn, som ligner den i artikel 1 og 2, hvor kvinden i højere grad end manden (som ikke nævnes) placeres i rollen som den, der oplever sexism og seksuelle krænkelser.

5.6. Analyse af artikel 6

Artikel 6 *"Politiken mener: Vi er alle under anklage - en syg sexismekultur kan kun trives, hvis de mange uskyldige dækker over de få skyldige"* er fra *Politiken* og adskiller sig fra de andre artikler, da der her er tale om en leder, som er udtryk for *Politikens* holdning. Artiklen er udgivet 11. september 2020 og omhandler primært sexism i mediebranchen.

Tekstanalyse:

Jeg ser endnu en gang, at køn specificeres og sættes i forbindelse med specifikke begivenheder. Det er bl.a. tilfældet i denne sætning:

"Kvinderne bevæger sig ud af anonymitetens mørke, fordi de har fået nok".

Sætningen udtrykker, at det er 'kvinder', som står frem, mens mænd ikke nævnes. Men ligesom en del af de andre artikler er afsenderen ikke fuldstændig konsekvent i forhold til, om køn specificeres eller undlades. F.eks. benyttes 'kvinder' i nedenstående sætning, mens selvsamme gruppe andre steder i artiklen refereres til med kønsneutrale ord som "underskrivere", "kolleger" og "personer":

"Navnene på 701 kvinder løber over denne forside"

Artiklen er dog konsekvent med at sætte kvinder, ikke mænd, i forbindelse med oplevelser af sexism. Det vender jeg tilbage til senere.

Til gengæld finder jeg, at ikke kun køn er i fokus i denne artikel, men at der også er et generationsfokus. Det ses bl.a. i denne paragraf:

*”Ligesom med klimakampen er det tilsyneladende de **unge**, der er de voksne. Det er den **unge generation**, der har fået nok, rejser sig og siger fra. Det er dem, der har **modet** og **styrken** til at vende deres skyld og skam til vrede og oprør mod dem, der bør føle skylden og skammen”.*

Herved sættes den unge generation i forbindelse med at sige fra, og jeg bider også mærke i, at artiklens afsender anvender de positive ord ’modet’ og ’styrken’ til at beskrive handlingen. Dette vender jeg også tilbage til senere.

Jeg lægger også mærke til, at en af Politikens grundlæggere Viggo Hørup nævnes og sættes positivt i relation til kvindekampen, hvor han kæmpede *”for kvinders ret til ligestilling på arbejdsmarkedet”*. Sætningen sætter dermed Politiken selv og Viggo Hørup i et positivt lys. Politiken sættes også i et positivt lys i denne sætning: *”Politiken har tidligere afdækket en syg krænkelseskultur i andre dele af kulturlivet (...)*”. I samme forbindelse med ovenstående ligger jeg mærke til, at afsenderen af artiklen gennem ordet ’kuldegysende’ udtrykker en vis afstandtagen til sexisme i følgende sætning:

*”Navnene på 701 kvinder løber over denne forside som en uafviselig, blinkende advarselstavle om en **kuldegysende** virkelighed, ingen længere kan lukke øjnene for. Hverdagssexisme, lumre beskeder og seksuelle krænkelse findes, og det findes i den branche, denne avis er en del af: mediebranchen.”*

Alle tre tilfælde viser, at Politiken tilslutter sig kampen mod sexisme, men for ligestilling for mænd og kvinder, hvorfor Politiken placeres i et positivt lys.

I forhold til modalitet adskiller denne artikel sig fra de tidligere artikler, da der flere steder bruges subjektiv modalitet samt modaladverbier, som markerer en svagere tilslutning til udsagn. Det ses f.eks. ved brugen af ordet ’tilsyneladende’ i sætningen, jeg nævnte ovenfor, og det kommer også til udtryk i denne sætning:

*”Vi lyver for os selv, hvis vi siger at problemer hører fortiden til. Det er **muligt**, at sexisme og krænkelse var mere udbredt i gamle dage, men det gør ikke nutidens problemer mindre alarmerende”.*

Det passer dog til, at artiklen modsat de tidligere artikler er en leder, der ifølge Politiken selv er *"udtryk for Politikens holdning"*. Der er dog også steder, hvor nutid bruges til at realisere kategorisk modalitet, bl.a. i dette eksempel:

*"Hverdagssexisme, lumre beskeder og seksuelle krænkelser **findes**".*

Samtidigt anvendes modalverber såsom 'må' i forbindelse med 'ikke' og 'skal' også til at markere en stærk tilslutning i f.eks. dette stykke:

*"Det **må ikke** længere alene handle om den enkeltes ret til at sige fra. Det **skal** handle om vores alles mod til at fortælle videre, hvad vi ser".*

Diskursive praksis:

Modsat de forrige artikler anvendes der stort set ikke nogen direkte eller indirekte diskursrepræsentationer, men sidstnævnte bruges dog i én enkelt forbindelse med Sofie Linde og hendes fortælling til Zulu Comedy Galla. Det passer dog godt til denne genre af medieartikler, dvs. en leder, der er udtryk for avisens egen holdning. Der henvises til andre nyhedshistorier, (historiske) begivenheder og undersøgelser undervejs i artiklen, herunder bl.a. til klimakampen og kvindekampen under artiklens grundlæggelse, hvor Viggo Hørup, som jeg nævnte før, kæmpede *"for kvinders ret til ligestilling på arbejdsmarkedet"*.

Jeg finder, at artiklen bl.a. trækker på det, jeg kalder en militærdiskurs, når der anvendes metaforer og ord som 'skulder mod skulder' og 'kamp', samt en juridisk diskurs, når der anvendes ord som 'skyldige', 'uskyldige', 'anklage' og 'ret'. Jeg bider desuden mærke i, at artiklen taler ind i en diskurs om sexismen, der minder om de forrige artikler. Der skelnes f.eks. mellem sexismen og krænkende adfærd samt mellem 'hverdagssexisme' og seksuelle krænkelser. På sin vis er diskursen også her en anelse uklar forstået på den måde, at det ikke udtrykkes tydeligt hvad, der hører til hvad, og hvad forskellen er mellem f.eks. sexismen og hverdagssexisme. Det er i høj grad op til læserens tolkning. Ligeledes taler artiklen til en vis grad ind i en diskurs om køn, nærmere kvinder, hvor kvinden placeres i en bestemt rolle som den, der nu siger fra, og derved den, som har oplevet sexismen. Artiklen adskiller sig dog fra de andre artikler, da den også taler ind i en diskurs om særligt den unge generation, hvor de unge placeres i en rolle, der beskrives som modig, stærk og voksen, og samtidigt udtrykkes det implicit, at andre generationer bærer skylden for sexismen:

*"[Det er tilsyneladende de] unge, der er de voksne. Det er den **unge generation**, der har fået nok, rejser sig og siger fra. Det er dem, der har modet og styrken til at vende deres skyld og skam til vrede og oprør mod dem, der bør føle skylden og skammen: Alle dem, der har krænket, og alle dem, der tavse har kigget på uden at gribe ind for dermed at lade sexismens tråde væve sig ind som usynlige strukturer og mønstre i en skændig arbejdskultur".*

5.7. Analyse af artikel 7

Artikel 7 "For Sofie og Morten var #MeToo alles sag, indtil han blev krænkeren. Så blev sagen kun hans" er fra Zetland og skrevet af chefredaktør Lea Korsgaard og journalist Andrea Dragsdahl. Artiklen er udgivet 16. oktober 2020 og omhandler primært de sexismesager, som involverede Morten Østergaard, og de konsekvenser, som sagen og dens håndtering havde på Radikale Venstre samt Sofie Carsten Nielsens troværdighed.

Tekstanalyse:

Jeg bider først og fremmest mærke i et par ord, der skiller sig ud. Bl.a. bruges ordet 'pikante' i forbindelse med en historie fra 1887 om den daværende kulturminister, som "*offentligt hyldede dyden og det pæne, kristne liv, mens han privat frekventerede hovedstadens prostituerede*", mens ordet 'tåkrummende' sættes i forbindelse med udfoldelserne hos De Radikale Venstre. Ordene 'pikante' og 'tåkrummende' fortæller, at artiklens afsendere sætter historierne i forbindelse med noget særpræget, og 'tåkrummende' afspejler desuden en slags ubekvemhed.

Artiklen anvender en række krigstermer i form af ord og metaforer, herunder "håndgranat", "krig", "eksplosive stof", "antændte", "til undsætning", "kernetropper", samt ord, jeg forbinder med kongemord "hans fald" og "detroniserede". Anvendelsen af krigstermerne viser, at afsenderne ser 'voldsomt' på det forløb, der er sket hos Radikale Venstre, og hvor flere enkeltstående handlinger tillægges stor betydning. Det vender jeg tilbage til.

Som det også var tilfældet i artiklerne fra DR og Politiken specificeres kønnet flere steder:

*"Mellem overordnede **mænd** og underordnede **kvinder**"*

*"At tage på **damer** er én ting. Men at tage på **damer**, som er under én i hierarkiet, er noget andet"*

*"Af samme grund kan man også finde unge **kvinder** fra partiet (...)"*

Artiklens afsender benytter sig også af kønsbetonede ord som beskrivende elementer fremfor neutrale ord, f.eks. nævnes "**macho-true**" og "**dameglade** dansesal". Artiklen forholder sig dog primært til den gældende historie i Radikale Venstre, hvorfor jeg ikke på samme vis finder, at kønnene placeres i bestemte roller. Dog sætter den første sætning ovenfor mænd i en rolle som overordnede, mens kvinder placeres i en rolle som underordnede.

Der er flere tilfælde af transitivitet, hvor personer bliver sat direkte i forbindelse med handlinger og begivenheder. Det ses især med Morten Østergaard, som jeg kommer tilbage til senere, og i denne sætning:

*"Onsdag i denne uge **smed** den radikale stjerneprofil **Ida Auken en håndgranat**".*

Metaforen 'at smide en håndgranat' er stærk og udtrykker en form for 'ødelæggelse' som Aukens udmeldelse medførte. Det ses også i nedenstående afsnit, hvor Viggo Hørup nævnes, men i et knapt så positivt lys som det, jeg fandt tilfældet i forrige artikel (6) fra Politiken:

*"Politiken bragte en leder, formentlig **skrevet af Hørup**, der mere end antydede, at afsløringerne [af den konservative kulturministers dametilbøjeligheder] ikke kunne komme bag på nogen på det københavnske parnas: "For folk, der har to gode øjne at se med, er der ikke passeret det mindste, som de ikke på forhånd var klar over"."*

Det er værd at nævne, at modaladverbiet 'formentlig' i sætningen foroven udtrykker en usikkerhed til udsagnet. Generelt finder jeg, at afsenderen i højere grad udtrykker en svagere tilslutning end tilfældet i størstedelen af de forrige artikler:

*"Men **måske** (...) handler den egentlige sag først og fremmest om noget helt andet end de faktuelle forhold".*

*"Af samme grund **kan** man også finde unge kvinder fra partiet, der i dag ser Ida Aukens opslag som en frihedsrøst".*

*"Martin Lidegaards Facebook-opfordring (...) høster heller ikke **umiddelbart** bred anerkendelse (...)."*

*"(...) ligesom hun **tilsyneladende** også skelner mellem krænkende adfærd og en klam hånd på numsen".*

*"Ligesom det af mange **sikkert vil** blive betragtet, som naturligt, at ingen andre end du selv har ansvaret for de pinligheder, du begår til firmafesten".*

I den sidste sætning bider jeg også mærke til, at afsenderen benytter ordet **pinligheder**, hvilket flere gange sættes i relation til den slags opførsel, som Morten Østergaards udviste, som de nedenstående sætninger viser, og som jeg vender tilbage til længere fremme i analysen.

*"Men han har været nærgående, sommetider **pinligt** nærgående, når han får for meget indenbords (...)".*

*"Skal man, lyder spørgsmålet nu, blande sig i andres åbenlyse og **pinlige** affærer? Bør man?"*

*"Og ja, Sofie Carsten Nielsen kendte til Morten Østergaards **pinlige** branderter og dameglade dansetil (...)".*

Jeg finder dog også tilfælde, hvor afsenderne tilslutter sig udsagnet fuldstændigt og vha. nutid realiserer kategorisk modalitet:

*"I dag, mere end 130 år siden, **bliver** der igen skrevet både væsentlig og tåkrummende mentalitetshistorie i Danmark".*

*"(...) kaosset i partiet **har** alligevel rod i partiets nedarvede sjæl".*

Diskursive praksis:

Artiklen trækker i højere grad på indirekte diskursrepræsentationer end direkte, men der er enkelte gange, hvor direkte diskursrepræsentationer i form af citater anvendes. Det drejer sig f.eks. om inddragelsen af citater fra folketingsmedlemmers facebooksider. Brugen af indirekte diskursrepræsentationer ses bl.a. i starten af artiklen, hvor der refereres til Sædelighedsfejden, men hvor enkelte ord er i citationstegn:

"Carl Conrad Frederik Ingeman-Petersen hed smørgrossisten, og han ville vide, om det ikke var at "gøre nar af ægteskabet" og "sparke moral og religion over ende", når ministeren nu selv gik på "horehus".

Indirekte diskursrepræsentationer benyttes ligeledes senere, hvor Georg Brandes bl.a. nævnes:

"Du skal sgu ikke, buldrede Brandes, prædike én seksualmoral offentligt, mens du selv lever efter en helt anden. Hykleriet er den værste forbrydelse".

I begge tilfælde er det uklart for modtageren, hvilke dele af sætningerne – udover det, der er markeret med citationstegn – og dermed også meningskonstruktionen, som tilhører ophavsmanden og det, som artiklens afsender har tilføjet. Det slørede forhold, som brugen af indirekte diskursrepræsentation skaber, er gennemgående i artiklen og finder sted flere gange. Det betyder, at meget af forståelsen og tolkningen af diskursrepræsentationerne er efterladt til modtageren af artiklen. Udover ovenstående, henvises artiklen også til andre nyhedshistorier, bl.a. fra BT, Facebook opslag mm.

Jeg finder, at artiklen trækker på en militærdiskurs ved, at der bl.a. anvendes krigstermer som nævnt i tekstanalysen. Som jeg også nævnte i tekstanalysen, benytter afsenderen sig desuden en del af ordet 'pinlig', som sættes i forbindelse med den adfærd, som Østergaard udviste. Det er værd at bemærke, at citater fra Sofie Carsten Nielsen, der også inddrages i artiklen, også italesætter opførslen som 'pinlig', hvorfor det er muligt, at artiklens afsender 'blot' har adopteret hendes formuleringer. Ikke desto mindre mener jeg, at det implicit taler ind i en bestemt diskurs om, hvad sexisme ikke er og hvad, der ikke bør betragtes som (alvorlige) krænkelser;

"Han [Østergaard] er ikke som den tv-kanon, der angiveligt forsøgte at macho-true Sofie Linde til et blowjob, siger de. Men han har været nærgående, sommetider pinligt nærgående, når han får for meget indenbords, og opført sig som en "drengerøv", som en formulerer det".

Om end adfærd i sig selv derfor ikke af artiklens afsender betegnes direkte problematisk, udtrykkes magt i stedet som det egentlige problem:

"Det er imidlertid først nu, at det bliver tydeligt, at man ikke kan fjerne "magtforholdet" fra ligningen. (...). Det faldt ingen ind at sige: "Du må ikke, alene af den grund, at du har magt".

Her italesættes magten som et begrænsende element, men jeg finder også steder, hvor afsenderen taler ind i en diskurs om magt som noget, man kan besidde og opnå:

”Om hvordan vi skal forstå magt for eksempel. Mellem overordnede mænd og underordnede kvinder. Og mellem partifæller, der kæmper om retten til at sidde på den. Og om magten til at definere sandheden”.

”Tværtimod betragter de den [sexisme-sagen] blot som en opportun lejlighed for Lidegaard til at destabilisere magten for selv at kunne komme tættere på den”.

5.8. Analyse af artikel 8

Artikel 8 *”Den danske befolkning er ikke (entydigt) ombord på MeToo. Heller ikke selv om debatten er ved at ændre vores samfund”* er fra Zetland og skrevet af journalist Andrea Dragsdahl. Artiklen er udgivet 17. november 2020 og omhandler, hvordan den danske befolkning forholder sig til sexisme-debatten.

Tekstanalyse:

Noget af det første, jeg bider mærke i, er, at der skelnes mellem generationer og alder, hvorfor generationerne sættes i fokus og tildeles en betydning i debatten:

*”Jesper Brock Frost føler sig som 31-årig fanget mellem to **generationer**. Han hører ikke til de helt **unge**, der har kastet begreber som kønsidentitet og seksualitet op i luften. Samtidigt kan han tage sig selv i at himle med øjnene over de **ældre mænd**, der har mødt den buldrende sexismedebat med rullende øjne og korslagte arme”.*

*”For tidligere **generationer** var målet at få adgang til samme magt, som **mændene** havde”.*

*”Lige dér er Karen Sjørup enig med dele af den **nye generation** af feminister og **frontkvinder** i sexismedebatten (...)”.*

*”Karen Sjørup taler som del af en generation af feminister, der flere gange i debatten har set ud til at have et andet syn på den enkelte krænkelse end **de unge feminister**”*

De forskellige generationer opstilles på sin vis som modsætninger, der står overfor hinanden og mener noget forskelligt, hvor de unge (og især de unge kvinder) i højere grad placeres som nogle, der bifalder sexismedebatten, og de ældre til en vis grad tager afstand fra den.

Tre af stederne ovenover specificeres kønnet ligeledes – en tendens som også gør sig gældende i andre afsnit – og hvor enten det **mandlige** eller **kvindelige** køn sættes i forbindelse med særlige begivenheder. Ved at nævne kønnet sætter artiklens afsendere fokus på, at det er ét bestemt køn, som skal sættes i relation til de nævnte begivenheder. Det ses bl.a. i disse sætninger:

*”To **mandlige** toppolitikere har mistet deres poster (...).”*

*”Helt centralt har stået spørgsmålet om, hvorvidt **mænd** er blevet udskammet og trukket ned af fortidens handlinger uden en rimelig mulighed for at forsvare sig”.*

*”En af landets mest markante **kvindelige** kønsforskere kastede sig ind i debatten – og hun gjorde det på Frank Jensens side”*

De første to eksempler peger endnu en gang på, at det er mænd, som anklages for sexisme, mens sidste sætning skal ses i forbindelse med Frank Jensens aftrædelse. Dét, at det understreges, at en **kvinde** tager Frank Jensens side, afspejler desuden også, at selv kvinder kan holde med de anklagede mænd. Jeg studser desuden også over inddragelsen af Frank Jensens aftrædelse, og de forhold, som artiklen nævner:

*”Det gjorde han, fordi flere kvinder havde anklaget ham for at **slikke dem i øret** og på **anden vis være grænseoverskridende**”.*

Her bider jeg mærke i, at sætningen på den ene side meget tydeligt udtrykker en konkret handling, ’slikke dem i øret’, der har resulteret i hans aftrædelse, men på den anden side er vag og upræcis, ’anden vis være grænseoverskridende’. Sidste del af sætningen er derfor i høj grad efterladt til læseren at tolke og forstå.

I forhold til modalitet ligner artiklen den forrige artikel fra Zetland. Artiklen anvender nemlig i høj grad en vis subjektiv modalitet, vha. af ord som 'os', 'mig' og 'vi', og samtidigt anvendes modalverber og modaladverbier til at markere en svagere tilslutning:

*"Tallene viser os, at der findes flere nuancer i den offentlige debat, end man **måske** skulle tro, når man lytter til dem, der råber højest".*

*"Den **måske** (...) vigtigste konklusion, vi **kan** drage af undersøgelsen, er, at vi står i lidt af et vadedsted".*

*"Vi har som samfund og som medborgere lært noget nyt, men **måske** ved vi ikke endnu, hvad vi skal stille op med den viden".*

*"Diskussionen har **ofte** været stærkt polariseret".*

*"Om man er religiøs eller ej, **kan** man forstå danskernes tilgang - og splittelse - i sexismedebatten ud fra den protestantiske kulturarv".*

Der er dog stadig steder, hvor kategorisk modalitet anvendes, bl.a. allerede i artiklens overskrift:

*"Nej, den danske befolkning **er** ikke (entydigt) ombord på MeToo".*

Diskursive praksis:

Også denne artikel inddrager i større grad indirekte diskursrepræsentationer, men dog ikke i så høj grad som tilfældet med forrige artikel. Derudover følges en del af de indirekte diskursrepræsentationer op med direkte diskursrepræsentationer, bl.a. med citater fra Antropolog Bjarke Oxlund, kønsforsker Karen Sjørup, højskolelærer og teolog Christian Hjortkjær og familiefar Jesper Brock Frost. Men der er dog også få tilfælde, hvor brugen af indirekte diskursrepræsentationer slører forholdet mellem det, der tilhører ophavsmanden og det, som artiklens afsender tilføjer. Det er særligt markant i dette tekststykke:

"Det er særligt den offentlige navngivning af mænd, der falder hende for brystet. Det bliver en offentlig udskamning og "lynchning" siger hun"

I sætningen ovenfor er et enkelt ord i citationstegn, hvorfor man derved ville tillægge netop det ord til den oprindelige tekst, mens resten af sætningen er uklar på den måde, at det er op til læseren at skelne mellem det, som hører til den oprindelige tekst, og det som afsenderen har tillagt af ord og dermed betydning.

Artiklen baserer sig på en undersøgelse om danskernes syn på MeToo, som analysefirmaet DMA Research står bag, hvorfor der er flere henvisninger til denne. Artiklen henviser også til Sofie Lindes tale, til sagerne om Frank Jensen og Morten Østergaard, til et interview i Zetland med Suzanna Brøgger og via de ovenstående personer inddrages kvindekamp i 1950'erne, og især religion og morale fylder også i artiklen.

Jeg finder, at denne artikel i en lille grad trækker på en militærdiskurs ved brugen af termer som 'buldrende', 'eksplosion' og 'opbakning fra uventet kant'. Derudover finder jeg en juridiskdiskurs og en diskurs om retssikkerhed, når der anvendes ord som 'folkedomstol', 'retfærdighed', 'anklager'. Endnu engang finder jeg, at specificeringen af køn ligeledes taler ind i samme diskurs om køn, som jeg nævnte ved f.eks. artikel 1 og 2; at mænd anklages, mens kvinder er "i front" i debatten. Som artikel 6 taler også denne artikel ind i en vis diskurs om generationer og alder, der nogle gange også sættes i forbindelse med køn. F.eks. placeres 'ældre mænd' i rollen som dem, der ruller med øjnene af sexismedebatten, som jeg nævnte i tekstanalysen. Slutteligt taler denne artikel også til kortvarigt ind i en lignende diskurs om magt, som jeg fandt i artikel 7, hvor magt italesættes som noget man kan få adgang til.

5.9. Analyse af artikel 9

Artikel 9 *"Det er en stor sexismebuffet, og alle tager for sig af retterne." #MeToo er kommet til restaurationsbranchen*" er fra Zetland og skrevet af kulturformidler Marie Carsten Pedersen. Artiklen er udgivet 26. oktober 2020 og handler om sexismen i restaurationsbranchen.

Tekstanalyse:

I artiklen ser jeg, at der også her er fokus på omfanget af sexismen, og der anvendes forskellige ord til at udtrykke omfanget, der ligner den, jeg også fandt i artikel 1:

"Det er ikke restaurationsbranchen ofre og krænkere, der har fyldt avisforsiderne, siden #MeToo og opgøret med sexismen på danske arbejdspladser for alvor tog fart (...)"

*"Det her er Kristina Andersens historie. Men det er også **virkelig mange** andre **kvinders**".*

Som i artikel 1 udtrykker ordene 'for alvor', at debatten ikke hele tiden har udviklet sig i lige så høj fart, mens ordene 'virkelig mange' udtrykker, at antallet af personer, som oplever det, er højt. Derudover, specificeres køn også i sidste sætning, hvor **kvinder** i dette tilfælde sættes særligt i forbindelse med krænkelshistorier. Senere i artiklen henviser afsenderen dog til en rapport og fortæller, at sexisme ikke blot sker for kvinder, hvorfor rollen som den, der udsættes for krænkelser, ikke udelukkende tildeles kvinden, mens mænd i højere grad tildeles rollen som 'krænker':

*"Oftest er det **kvindelige** elever, der oplever chikane, men de **mandlige** går heller ikke fri".*

"Og otte ud af ti gange er krænkeren en mand, hvilket betyder, at begge køn primært chikaneres af mænd"

I forlængelse af, at køn ofte specificeres, anvendes der også kønsbetonede ord, hvilket bl.a. ses i denne sætning:

*"Det er en særlig **machokultur**, som kan findes på restauranter over hele verden, og som bæres af en dybt rodfæstet fortælling om branchens natur."*

Dette eksempel samt det sidste eksempel ovenfor peger på, at 'skylden' for sexisme og krænkelser i højere grad placeres hos manden og de mandlige værdier. Dette vender jeg tilbage til.

Jeg lægger også mærke til denne sætning, hvor afsenderen af artiklen sætter "alle" danske medier, og dermed også Zetland selv, i forbindelse med mediedækning af Christiansborg og Morten Østergaard:

*"I den uge, hvor **alle danske medier** havde deres #MeToo-radar rettet mod Christiansborg og Morten Østergaards exit (...)".*

Brugen af ordet 'alle' fortæller mig desuden, at afsenderen differentierer mellem medierne fremfor at referere til medierne som en fælles gruppe ved f.eks. blot at undlade 'alle'.

Jeg finder, at artiklens afsender til tider læner sig op ad diskursrepræsentationer, hvor modaliteten på sin vis skjules. Det gælder f.eks. i denne sætning:

*"Alligevel er restaurationsbranchen og servicefag i det hele taget gået **mere eller mindre under** radaren i [opgøret med sexismen] (...). Men det er på høje tid, at det sker. **Det mener de** stemmer, der tager ordet i denne artikel, herunder både nuværende og tidligere ansatte i restaurationsbranchen"*

Det bliver derfor uklart, om sætningen også er udtryk for artiklens afsenders holdning og mening. Jeg finder dog også tilfælde af kategorisk modalitet, bl.a. realiseret af nutid, men også tilfælde af svagere tilslutning vha. modalverber og hedging, som ovenstående eksempel også viser:

"#MeToo er kommet til restaurationsbranchen".

*"Tilsammen udgør disse meget konkrete elementer restaurationsbranchen til det, man **kunne** kalde en højrisikozone for seksuel chikane".*

Diskursive praksis:

Artiklens afsender skifter mellem at benytte indirekte og direkte diskursrepræsentationer. Det gælder især i starten af artiklen, hvor en kokkelev fortæller om sin episode med sexismen, men også bigennemartiklen, når afsenderen inddrager viden og citerer fra interviews, der er foretaget i forbindelse med artiklen. Til tider slører brugen af de indirekte diskursrepræsentationer i artiklen forholdet mellem det, som tilhører den oprindelige tekst, og det, som afsenderen har tillagt, som jeg også kom ind på tidligere. Det gør sig også gældende i denne sætning, hvor det er uklart, om ordet 'machokultur' kommer fra de adskillige kilder, eller om det er en betegnelse, artiklens afsender har tilføjet:

*"#MeToo har åbnet en dør for et opgør med den rå **machokultur**, som adskillige kilder siger er alment accepteret i branchen, og som i årevis har gennemsyret dens system"*

I den første del af artiklen inddrages desuden primært historier og undersøgelser, der fortæller om, hvor galt det står til med sexismen i branchen, og som dermed også fortæller, at indsatsen fra f.eks. fagforeninger ikke har været tilstrækkelig. Senere inddrages diskursrepræsentationer dog fra selvsamme fagforeninger, hvorfor sagen på sin vis belyses fra begge synspunkter. Artiklen henviser til diverse rapporter og undersøgelser, herunder en undersøgelse fra Det Nationale Center for Arbejdsmiljø, en rapport fra 2015 udarbejdet af Analyse Danmark for fagforbundet 3F og en undersøgelse som institut

for menneskerettigheder lavede i 2019. Derudover refereres der til Sofie Lindes tale og Mortens Østergaards 'exit'.

Jeg finder ikke, at artiklen trækker særligt på andre diskurser, men jeg ser f.eks. enkelte spor af en militærdiskurs og juridisk diskurs, når der f.eks. anvendes ord som 'højrisikozone', 'radaren', 'anklage', 'sagsforløb'. Jeg finder også her, at artiklens afsender taler ind i en diskurs om sexisme, hvor der skelnes mellem "sexchikane, sexisme og grænseoverskridende opførsel". Ikke alle begreberne defineres klart eller anvendes konsekvent, men f.eks. sexchikane sættes i forbindelse med en fortælling, der inddrages i artiklen, af Kristina Andersen, og dermed fortæller afsenderen, hvad hun betegner som sexchikane. Senere sættes sexisme i forbindelse med følgende:

"Her oplevede hun adskillige eksempler på sexisme. Fra at blive presset af sin chef til at give kvindelige kolleger gratis mad og drikke med hilsen fra chefen og besked om, at han gerne ville mødes med dem, når han havde fri, og til at blive bedt om at tage strammere tøj på af sin leder (...)"

Derudover, som jeg nævnte i tekstanalysen, er der en vis konflikt i forhold til specificeringen af køn i artiklen. Et sted fremhæves det, at kvinder fortæller om sexisme, mens der et andet fortælles, at det også sker for mænd, hvorfor diskursen om køn ikke er lige så tydelig som i en del af de andre artikler. Der er dog stadig en snert af, at kvinder forbindes med de krænkede, og mænd forbindes med krænkerne, mens særligt 'machokulturen' placeres i forbindelse med sexismekulturens eksistens. I en mindre grad tales der også en i diskurs som magt, hvor magtforhold og -hierarkier eksisterer, og magt kan misbruges:

"De fortæller om sexisme, ulighed og magtmisbrug, ikke mindst over for løstansatte og elever - med andre ord nogle af de svagest stillede på det danske arbejdsmarked."

"Kristina Andersens historie sætter ord på flere sider af problemet. Dels fortæller den om det samspil af magthierarkier og kønsulighed, som skaber grobund for sexisme i restaurantbranchen. Og dels peger den på, at systemet omkring de ansatte - restauranternes ledelseslag og de faglige organisationer - ikke opleves som et sted, hvor der er hjælp at hente" (Artikel 9)

5.10. Delkonklusion

Analysen havde til formål at undersøge specialets empiriske grundlag, som bestod af ni nyhedsartikler, i forhold til de udvalgte elementer i de to øverste dimensioner af Faircloughs model for kritisk diskursanalyse, som blev præsenteret i specialets teoretiske afsnit. Analysen viste både en række ligheder i diskursive tendenser, men også nogle betydningsfulde forskelle – både mellem de forskellige artikler og medier, men også i de enkelte artikler. Samtidigt tydeliggjorde analysen, at de to dimensioner i høj grad var tæt forbundet, forstået på den måde, at mange af mine fund på teksthiveau havde betydning for mine fund i analysen af den diskursive praksis. Nedenunder genfortæller jeg i store træk de fund, jeg fandt i analysen, mens jeg går yderligere i dybden med flere af dem i diskussionen, hvor jeg ligeledes udfolder den sociale praksis.

I analysen blev det tydeligt, hvordan forskellige ordvalg, metaforer og brug af transitivitet hang tæt sammen med forskellige diskurser. Jeg fandt bl.a., at flere af artiklerne benyttede sig af ord og metaforer, som jeg kategoriserede som krigstermer, juridisk og politisk sprogbrug, hvorfor de ligeledes trak på en militær/krigsdiskurs, samt en juridisk- og politisk diskurs.

Udover, at artiklerne trak på andre diskurser, fandt jeg samtidigt, at de gennem bestemte ordvalg og brug af transitivitet talte ind i forskellige diskurser særligt om sexisme og køn, men også i en mindre grad om magt og generationerne. F.eks. viste analysen, at artiklerne i høj grad satte fokus på køn ved bl.a. at specificere kønnene (mand og kvinde), hvor det kunne have været undladt, men også ved at sætte de to køn i særlige forbindelser med forskellige handlinger. På den måde talte nogle af artiklerne derfor ind i forskellige diskurser om de to køn.

Mens nogle af artiklerne talte ind i diskurser, der i høj grad lignede hinanden, var der også artikler, der talte ind i modstridende diskurser. Det gjaldt f.eks. artikel 7, der modsat mange af de andre artikler, som anså sexisme som problematisk, talte ind i en diskurs om sexisme, hvor Morten Østergaards opførsel og episoder med nærgående adfærd af flere omgange blev italesat som ”pinlig”, og derved ikke blev kategoriseret direkte som problematisk. Ligeledes var der også modstridende ordvalg og forskellig anvendelse af transitivitet blandt de enkelte artikler, hvor elementer skiftevis blev specificeret og undladt, hvilket medførte mere komplekse og uklare diskurser. Det betød samtidigt, at tolkningen og forståelsen i flere tilfælde var placeret hos modtageren. Det gjaldt f.eks. i artikel 1, som klart udtrykte årsagen bag Frank Jensens aftrædelse, som blev sat i forbindelse med sexisme, mens årsagen bag

Morten Østergaards aftrædelse stort set var undladt, hvorfor det var uklart, om årsagerne her – fra artiklens afsenders øjne – blev forbundet med sexismen.

Tolkning og forståelse spillede samtidigt også en rolle i forhold til artiklernes anvendelse af modalitet og diskursrepræsentationer. I de tilfælde, hvor artiklerne anvendte direkte diskursrepræsentationer, blev det klart at skelne mellem det, som tilhørte de oprindelige tekster, og det som tilhørte artiklen. Det modsatte gjorde sig til gengæld gældende i flere tilfælde, hvor artiklerne anvendte indirekte diskursrepræsentationer. Det havde derfor den konsekvens, at det overblev ladet til modtageren at skelne mellem de oprindelige tekster og artiklerne, og samtidigt betød det, at modaliteten og graden af tilslutning på sin vis blev skjult bag diskursrepræsentationerne. Det var f.eks. tilfældet i artikel 7, som benyttede sig af Brande til at udtrykke problemet med Radikale Venstre og dobbeltmorale: *”Du skal sgu ikke, buldrede Brande, prædike én seksualmoral offentligt, mens du selv lever efter en helt anden. Hykleriet er den værste forbrydelse”*.

Som forventet fandt jeg, at artiklerne i høj grad anvendte objektiv og kategorisk modalitet, men jeg fandt dog også en bemærkelsesværdig andel af subjektiv modalitet og anvendelse af modalverber, modaladverbier og hedges til at udtrykke svagere tilslutninger til udsagn, særligt i Zetlands artikler. Det er en interessant observation, som jeg også vender tilbage til i specialets diskussion.

Analysen har derfor belyst artiklerne i henhold til de to øverste dimensioner af Faircloughs model, som derved danner den delvise ramme i afdækningen af den sociale praksis, de kommunikative begivenheder befinder sig i. Den sociale praksis ønsker jeg at udfolde i specialets diskussion, hvor jeg ligeledes inddrager de resterende elementer præsenteret i specialets teoretiske afsnit.

Kapitel 3

6.0. Diskussion

I det følgende afsnit diskuterer jeg de væsentlige pointer, som jeg fandt i specialets analyse, mens jeg samtidigt inddrager de resterende elementer fra teoriafsnittet; framing, agenda-setting, nyhedsmedier og sexismen i Danmark. Alt sammen skal bidrage til at belyse den sociale praksis, de kommunikative begivenheder befinder sig i. Samtidigt har diskussionen til formål at kortlægge, hvordan de diskursive tendenser, der er til stede i mediebildet, er med til at fastholde eller forandre. Ligeledes diskuterer jeg andre perspektiver, der kan bidrage til at belyse mediernes rolle og forstå, hvorfor diskursen er, som den er. På baggrund af diskursive forskelle, afslutter jeg diskussionen med en håbefuldt note om fremtidig nyhedsformidling, der samtidigt stiller spørgsmålstejn til mediernes redigerende magt og agenda-setting rolle.

6.1. Så hvad er sexismen – og hvad er det, vi skal løse?

I analysen af de ni artikler blev det tydeligt, at sexismen i langt størstedelen af artiklen blev fremstillet som et problem, vi skulle løse. Med andre ord, blev *eksistensen og forekomsten* af sexismen italesat og fremhævet af medierne, som en *faktisk egenskab* ved sexismen, der i høj grad dominerer det udvalgte medie billede. Både artikel 3, 5, 6 og 9 fokuserede stort set udelukkende på sexismen, *problemet*, i specifikke brancher, herunder universitetsverdenen samt bog-, medie- og restaurationsbranchen, hvorved sexismen på sin vis blev sat særligt i forbindelse med de udvalgte brancher, mens f.eks. artikel 4 fokuserede på en bredere befolkningsgruppe.

Alt sammen er dog med til at belyse, at sexismen ikke blot findes ét sted eller rammer et fåtal, men i stedet bør betragtes som et samfundsproblem. Blandt artiklerne fandt jeg ligeledes tilfælde, hvor artiklernes afsendere forsøgte at appellere til negative, ubekvemme følelser hos modtageren, hvorfor de med andre ord tillagde problemet *følelsesmæssige egenskaber*. Dét, at medierne inddrager følelsesmæssige egenskaber medvirker, at der vækkes følelser hos modtageren, hvorfor historierne muligvis lagres bedre hos modtageren:

”Navnene på 701 kvinder løber over denne forside som en uafviselig, blinkende advarselstavle om en kuldegysende virkelighed, ingen længere kan lukke øjnene for. Hverdagssexisme, lumre

beskeder og seksuelle krænkelser findes, og det findes i den branche, denne avis er en del af: mediebranchen.” (artikel 6)

*”At læse dem [historier om oplevelser med sexism] igennem er en **kvalmende** oplevelse” (artikel 9)*

Men det var imidlertid – til en vis grad – uklart, hvad problemet helt nøjagtigt var, da der herskede en vis uenighed og uklarhed blandt de ni artikler imellem over sexism. Diskursen omkring sexism, blev med andre ord, italesat på forskelligvis – ofte også ganske abstrakt. Den uklarhed, som eksisterer omkring forståelsen af sexism, kan ses i forbindelse til flere ting. Som Muhr (2019) bl.a. argumenterer, er sexism en del af vores kultur, hvorfor det kan være svært sort på hvidt at beskrive det. Og tager man f.eks. definitionen af sexism, som den er beskrevet i Den Danske Ordbog, i betragtning, har sexism også to betydninger, hvorfor uenigheden om begrebet i sig selv ikke er helt unaturlig: 1) ”den anskuelse at et bestemt køn, især mænd, er bedre end et andet, med diskrimination og manglende ligestilling til følge” og 2) nedvurderende og respektløs opførsel over for personer af et bestemt køn, fx i form af upassende og stereotype bemærkninger, befamling eller opfordring til sex” (ordnet, u.d.). Det er med andre ord ganske uklart, hvad der netop kan kategoriseres som sexism, og hvad der ikke kan.

Artikel 1 tilslutter sig ét sted særligt den sidste betydning, mens der på sin vis tages afstand fra den første betydning: *”Hun taler om ulige løn mellem kønnene, inden hun slutter af med at tale om sexism”*. Herefter kobles sexism på den episode, som Sofie Linde var udsat for 12 år tilbage, da en ’tv-kanon’ på ganske upassende vis forsøgte at true hende til oralsex. Men det er dog langt fra alle artikler, der ligesom artikel 1, tilslutter sig den sidste betydning – i hvert fald ikke tydeligt. Og det er heller ikke sådan, at artiklen fuldstændig stiller skarpt på, hvad sexism er. Som jeg kom ind på flere steder undervejs i analysen, fandt jeg særligt blandt Politikens artikler flere tilfælde, hvor der blev skelnet mellem hhv. sexism og seksuelle krænkelser, mens det dog i en vis grad er op til læseren at tolke på hvad, der hører til hvad. Men i artiklerne skildredes både sexism og seksuelle krænkelser som problematiske. Til gengæld finder jeg, at vægten hovedsageligt placeres på de konkrete handlinger, krænkelser, som problematiske, hvorfor der i mindre grad sættes lys på sexismen som del af vores kultur.

Skildringen om sexism som problematisk gjaldt på sin vis ikke i artikel 7, der hverken tilsluttede sig den første eller anden betydning. I artiklen blev Morten Østergaards opførsel italesat som ”nærgående”

og "pinlig". Han har opført sig som en "drengerøv, som en formulerer det" med sin "dameglade dansестil". Dette kan tolkes som et udtryk om en særlig forventning til det mandlige køn, hvor sådan en opførsel på sin vis italesættes som mere naturlig og derfor ikke nødvendigvis problematisk. Med andre ord, udtrykker afsenderen en form for eksplicit bias, der bl.a. hænger sammen med et af de bias, som Muhr (2019) fremhæver, om mænd som 'sjoftle og grove', hvor sådan en opførsel måske i høj grad er ganske normaliseret og derfor også forventelig. Særligt ordet "pinlig" gentages flere steder undervejs i artiklen, og alt sammen er med til at nedvurdere og underspille opførslen. Med andre ord betyder det, at der implicit bliver sat en ramme for, hvad sexismen og 'problematiske' opførsel er. Vel at mærke en ramme, hvor Morten Østergaards "pinlige" opførsel ikke helt hører til. Man må dog spørge sig selv, om det ikke er problematisk at italesætte en opførsel som pinlig, når man trods alt ikke selv har været vidne til opførslen, for ikke at tale om været den person, som opførslen har udspillet sig for?

Jeg finder det i samme forbindelse værd at inddrage artikel 1, der åbenlyst tilkendegav Frank Jensens opførsel som krænkende, mens Morten Østergaard 'blot' gik af "efter et mildest talt dramatisk forløb". Artiklen tilkendegiver ikke, hvorvidt Østergaards opførsel er årsag til aftrædelsen og beskriver den heller ikke som problematisk. Det bliver i stedet italesat som 'et dramatisk forløb', og her kan jeg ikke lade være med at undre mig over, om det også hænger sammen med, at der bliver set mildere på Østergaards opførsel.

Jeg fandt også andre eksempler blandt artiklerne, hvor diskursen om sexismen var uklar. F.eks. skelnede lederen fra Politiken mellem "hverdagssexisme, lumre beskeder og seksuelle krænkelse" ét sted og "sexisme og krænkelse" ét andet. Det samme gjaldt i artikel 9 fra Zetland, hvor der blev skelnet mellem "sexchikane, sexisme og grænseoverskridende opførsel", men hvor de tre begreber ikke altid blev anvendt konsekvent i artiklen. Endnu engang bliver det overladt til modtageren at aflæse, hvad der ligger af betydning bag de forskellige ord.

Denne uklarhed og forskel i, hvordan sexismen bliver italesat, skal måske mest af alt ses som et resultat af det, som artikel 6 også kommer ind på og som Muhr (2019) nøjagtigt beskriver: "*At sexismen er indlejret i vores kultur*". Sexisme er med andre ord blevet en del af hverdagen, at det er blevet helt naturligt og derfor også usynligt for os at sætte nøjagtige ord på. Det, medierne primært sætter lys på, er derfor i højere grad handlingerne, krænkelse, fremfor det strukturelle problem omkring sexismen - der ikke kun har med krænkende adfærd at gøre. Derfor kan man argumentere for, at diskursen om sexismen i høj grad stadig er farvet af vores (manglende) bevidsthed og forståelse af fænomenet, hvilket

blot gør samtalen om det sværere. Det er samtidigt en væsentlig pointe i debatten om sexismen, som to af artiklerne også kom ind på – for netop det, at sexismen på én og samme tid er uklart og naturligt for os betyder, at det bliver sværere at snakke om.

Ovenstående viser samtidigt ganske fint, hvordan egenskaberne over tid forandres. For mens størstedelen af artiklerne fremhævede sexismen som et problem, fremhævede artikel 2 og 8, som var to af de tre senest publicerede artikler, at debatten var på vej i en problematisk retning. Debatten om sexismen blev derfor ikke udelukkende fortalt som nødvendig, men også som problematisk. Mens artikel 2 i høj grad fremhæver 'kendissagerne' som årsag til en svær debat, fremhæver artikel 8 en række årsager, der på sin vis hænger godt sammen med Muhrs (2019) perspektiv. Netop det, at sexismen er blevet en normal del af kulturen gør, at det er svært at sætte ord på sexismen, hvorfor det særligt bliver svært for nogle at forstå og anerkende, at der overhovedet er et problem. På sin vis må vi åbne diskurserne op igen og sætte mere lys på de abstrakte dele, og samtidigt åbne øjnene for alt det, som hænger sammen med sexismen. De ni artikler formår nemlig ikke fyldestgørende at konstruere et samlet billede af, hvad sexismen er – og det er måske både godt og skidt. Men det betyder også, at det fortsat på mange måder bliver svært at forstå, hvad det egentlig er, som vi skal løse.

6.2. Kvinder, der lyver og mænd, der krænker

Blandt medieartiklerne fandt jeg på sin vis, at det var uklart, hvordan sexismen skulle forstås. Til gengæld fandt jeg, at medierne i en væsentlig grad talte ind i en betydningsfuld diskurs om mænd og kvinder. Det var med andre ord ikke blot sexismen, som medierne tillagde og fremhævede forskellige egenskaber ved, de fremhævede – måske ganske ubevidst – også forskellige egenskaber ved kønnene.

Lige præcis kønsroller og kønsbias spiller samtidigt en rolle for, hvordan vi kan forstå og tale om sexismen, som Muhr (2019) bl.a. også argumenterer for. Foruden specificeringen af køn, som var tilfældet i flere artikler, talte artiklerne sig ligeledes ind i bestemte kønsroller og gav derfor udtryk for kønsbias, muligvis bevidst, men sandsynligvis også ganske ubevidst.

En af de mest væsentlige diskurser set i lyset af sexismedebatten, jeg fandt blandt artiklerne, omhandlede, at mænd fik tildelt en (mulig) krænker rolle, mens kvinderne fik tildelt en (mulig) offer rolle. Diskursen udfolder sig på forskellig vis, og blandt artiklerne imellem er der også flere

modstridende formuleringer. Ikke desto mindre, bliver de to køn flere steder italesat som to modsatsrettede poler, der altså står i modsætningen til hinanden. Det ses f.eks. klart i disse sætninger:

"MeToo-debatten har dog også ført til en debat om retssikkerhed for mænd i sådanne sager. For hvad hvis kvinderne lyver" (artikel 1)

"Den store test for MeToo-bevægelsen berører imidlertid ikke kun de mænd, der anklages for sexchikane, men også de kvinder, der stiller sig frem". (artikel 2)

I begge tilfælde fremhæves hhv. mandens og kvindens tildelte roller. På samme tid bliver det tydeligt en opstilling af mænd mod kvinder, og der opstår med andre ord en kamp, hvor mænd placeres på den ene side og kvinder på den anden. Det undladte spørgsmål fremtræder derfor som et spørgsmål, om hvorvidt vi skal holde med mændene, der anklages for at krænke, eller kvinderne, der potentielt lyver? Her finder jeg det også interessant, at de udvalgte tilfælde begge findes i artikler fra DR, som ellers ønsker at 'samle' danskerne om det, der er vigtigt. For er det at samle, når man placerer mænd og kvinder overfor hinanden?

I den kamp mellem mænd og kvinder, som italesættes, er det interessant, hvordan både artikel 3 og 8 i to forskellige tilfælde fremhæver, at der altså findes kvinder, der holder med mændene - eller i hvert fald, kvinder, som ikke holder med kvinderne. Det gør de ganske simpelt ved at specificere kønnet, frem for at undlade det i de følgende sætninger:

"Kvindelig professor skriver ikke under" (artikel 3)

"En af landets mest markante kvindelige kønsforskere kastede sig ind i debatten - og hun gjorde det på Frank Jensens side" (artikel 8)

I begge tilfælde kan jeg ikke undlade at stille mig kritisk for, om kønnet var blevet nævnt - og om eksemplerne overhovedet ville være blevet inddraget på samme vis - hvis der var tale om mænd, og ikke kvinder. For netop det, at eksemplerne inddrages og kønnet nævnes, formoder jeg, må være bygget på en antagelse om, at kvinder ellers normalt ville holde med kvinder, ikke mænd. Så selvom eksemplerne rent faktisk pointerer, at det ikke er tilfældet, at kvinder rent faktisk godt kan holde med mænd, kan jeg ikke undgå at få en implicit forståelse af, at sådan fungerer det 'normalt' ikke.

Der er også et interessant eksempel i artikel 7, hvor mænd tildeles rollen som de overordnede og kvinder som de underordnede, og magten derved placeres hos mænd, mens kvinder underlægges den:

"Om hvordan vi skal forstå magt for eksempel. Mellem overordnede mænd og underordnede kvinder"

I tilfældet placeres to køn i forhold til hinanden, men deres indbyrdes relation til hinanden fremhæves, og magten bliver på sin vis et middel til at fastholde – det vender jeg tilbage til i næste afsnit. Det interessante her er, at artiklen tilføjer kønnene til sætningen i stedet for blot at undlade det, så det blot blev 'mellem overordnede og underordnede'. Ved at placere kønnene i forhold til de to egenskaber, positionerer artiklen derved mænd højere i 'hierarkiet' end kvinder. Til dels skyldes sætningen formentlig det, at artiklen tager sit udgangspunkt i sagen om Morten Østergaard, der jo havde magten og havde en upassende opførsel til underordnede kvinder, men det er imidlertid en sætning, hvor (alle) mænd og kvinder stryges under samme kam, og hvor mænd altså placeres højere i magtrelationen til kvinder.

De ovennævnte perspektiver placerer som sagt de to køn, mand og kvinde, i forhold til hinanden, men hver for sig tillægges de også yderligere egenskaber. Det gælder f.eks. i artikel 7, der på sin vis (implicit) italesatte Morten Østergaards opførsel som en naturlig, om end pinlig, 'drengerøvsopførsel'. Derved placeres sådan en slags opførsel – når man altså ser bort fra magt og magthierarkier – som en naturlig egenskab ved manden:

"At tage på damer er én ting. Men at tage på damer, som er under én i hierarkiet, er noget andet". (artikel 7)

Sætningen hænger sammen med det, jeg kom ind på tidligere: at opførslen ikke i sig selv er problematisk, det er "en ting", men at magten og forskellen i hierarkiet er problematisk, "noget andet". Dét at "tage på damer" bliver derved implicit fortalt som en mere legitim opførsel – i hvert fald, når det gælder mænd. Jeg kan derfor ikke helt undgå at læse det som udtryk for kønsbias – en naturlig antagelse om, at mænd generelt er sjofle og 'dameglade' – og stille mig kritisk for, om sætningen havde været den samme, hvis sagen omhandlede en kvinde, og 'damer' var byttet om med 'mænd'.

Det er dog ikke blot mænd og kvinder, som italesættes som modsatrettede poler. Det gælder også generationerne, og jeg finder flere tilfælde af, at der tales ind i en diskurs, hvor de unge (særligt kvinderne) støtter op om kampen om sexisme, men de ældre tager afstand fra debatten og ikke anskuer,

det som et problem. Artikel 6 fremhæver endda de unge som de voksne, der er modige og stærke, og derudover tildeler artiklen de unge æren for at have sat gang i sexismedebatten ved at sige fra. Derved tildeles de andre generationer, dem som ikke er de unge, implicit en større rolle som ansvarlige for, at sexismen overhovedet eksisterer. Artikel 8 placerer også de unge i tilsvarende rolle, men henviser dog til "den nye generation af feminister" frem for de unge. Ikke desto mindre placeres den nye generation af feminister overfor en anden generation af feminister, og de italesættes som to forskellige sider, der forholder sig forskelligt til debatten. Her er det dog relevant at medtænke, at sexismen og de eksisterende kønsideologier længe har eksisteret for de ældre generationer, hvorfor de ganske naturligt ikke nødvendigvis anerkendes som problematiske - de er som nævnt indlejret i kulturen. Her bringer artikel 8 en relevant pointe, der også anerkender, at der gennem tid opstår forskellige kampe, der udfordrer de eksisterende praksisser: *"For tidligere generationer var målet at få adgang til samme magt, som mændene havde. I dag er målene nogle andre"*.

Mediernes fokus og fremstilling af køn - og til en vis grad generationer - både bevidst og ubevidst, er uden tvivl med til at skabe nogle kønsideologier, der samtidigt kan gøre det sværere at snakke om ligestilling og sexismen - særligt når mænd placeres på den ene side af kampen og kvinder på den anden. Det kan selvfølgelig være svært at fjerne køn helt fra ligningen, da sexismen netop har med kønsideologier at gøre. Måske er det derfor vigtigt, at vi i samtalen om sexismen, netop belyser de eksisterende kønsforestillinger, både dem, vi er bevidste om og dem, vi ikke helt forstår. Det kan måske hjælpe til at forstå, hvorfor vi så instinktivt tildeler kønnene bestemte roller og opførsler.

6.3. Magtens rolle

Hvis diskursen og forståelsen af sexismen er uklar, skal vi altså måske først forstå, hvad uklarheden skyldes. Mens ovenstående belyser kønnenes (tildelte) roller i forbindelse med sexismen, er der også et andet væsentligt element: Magt. Artikel 7, som på mange måder ikke nødvendigvis anskuede Morten Østergaards opførsel som problematisk, pegede i stedet på, at det var magten, der var problemet. Det var således magten, der blev fremmet som et problem:

"Det er imidlertid først nu, at det bliver tydeligt, at man ikke kan fjerne "magtforholdet" fra ligningen. (...). Det faldt ingen ind at sige: "Du må ikke, alene af den grund, at du har magt".

Her er det interessant, hvordan magt beskrives som noget, man kan have og besidde, hvilket derfor taler imod Foucaults syn på magt. Artiklen italesætter med andre ord magt, som noget der eksisterer i sig selv, noget som man kan komme til at besidde, men også noget man kan miste.

Artikel 3 og 9 fremhævede bl.a., at magt var (del af) *årsagen* til problemet:

"De fleste episoder opstår, hvor magtforholdet mellem to personer er skævt" (artikel 3)

"Kristina Andersens historie sætter ord på flere sider af problemet. Dels fortæller den om det samspil af magthierarkier og kønsulighed, som skaber grobund for sexismen i restaurantbranchen (...)." (artikel 9)

Begge eksempler peger på sin vis på en forståelse af magt som noget, der eksisterer i relationen til andre, og derved minder det på sin vis om Foucaults og Faircloughs forståelse af magt. Her fremhæves magten i begge tilfælde som noget negativt, hvor dét, at magten tilhører nogle, og ikke andre, betyder, at magten kan udøves på en måde, hvor andre underlægges den. Det var på sin vis også tilfældet i eksemplet i forrige afsnit om magt mellem *"overordnede mænd og undeordnede kvinder"* (artikel 7). Magten bliver ikke produktiv, men fastholdende og undertrykkende. Samtidigt er begge italesættelser - og de omkringliggende diskurser blandt medieartiklerne - med til at belyse magtrelationerne og afsløre magten, hvilket ligeledes kan være med til at ændre magtforholdet. Med andre ord skabes der mulighed for, at magten både ændrer betydning og samtidigt omfordeles. Derved kan magten netop opnå en produktiv og befriende rolle fremfor at fastholde. Diskurserne her, der belyser magtforholdet og 'uretfærdigheden' kan derfor tolkes som ideologiske i den forstand, at de udfordrer eksisterende dominansmønstre.

Det er dog ikke blot magten, som den er beskrevet i disse artikler, der er spændende. Det er også magten - den redigerende magt - som medierne har, til at fastholde og forandre diskurser. Deres magt, som jeg kom ind på tidligere, består bl.a. i at udvælge historier, men også i at vælge, hvordan disse historier skal formidles. Med andre ord, er det netop deres valg af fokus og fremhævelse, der har indflydelse på samfundsdiskursen. Det leder mig til næste afsnit.

6.4. Hvem bærer ansvaret?

Spørger man medierne peger de på en række andre aktører, der både har haft betydning for, at sexisme eksisterer, men som samtidigt også tillægges muligheder for at løse problemet. I det store hele hænger de løsninger, som medierne fremhæver, oftest tæt sammen med de årsager til problemet, som medierne fremhæver.

På den ene side, og i en væsentlig høj grad, fremhæver medierne – enten selv eller gennem diskursrepræsentationer – en række konkrete løsninger, der i en væsentlig grad placeres hos faglige organisationer og regeringen, men også på virksomheds- og individniveau. F.eks. fremhæver artikel 5 en problematisk håndtering fra brancheorganisationen Danske Forlag, og gennem (en skæv fordeling af) diskursrepræsentationer peges der på, at de skal ændre tilgang og foretage en gennemgribende undersøgelse. Ligeledes fremhæver artikel 9 også virksomhederne og de faglige organisationer, som væsentlige årsager til problemet:

”Og dels peger den [Kristina Andersens historie om sexisme] på, at systemet omkring de ansatte – restauranternes ledelseslag og de faglige organisationer – ikke opleves som et sted, hvor der er hjælp at hente” (artikel 9)

Artikel 2, 4 og 6 pointerer bl.a. også individets rolle og ansvar i forbindelse med sexisme og debatten, mens artikel 6 særligt placerer årsagen til sexismens eksistens hos individet, hos *”alle dem, der har krænket, og alle dem, der tavse har kigget på uden at gribe ind for dermed at lade sexismens tråde væve sig ind som usynlige strukturer og mønstre i en skændig arbejdskultur”*. Derfor peges der samtidigt på, at det er os alle hver især, der skal bidrage til at løse problemet:

”Det skal handle om vores alles mod til at fortælle videre, hvad vi ser” (artikel 6)

”Vi skal lytte og anerkende hinanden. Det kan lyde som et mantra fra en parterapeut, men det er ikke desto mindre vigtigt, hvis MeToo-bevægelsen ikke skal ende med at være en fløjkrig med de kendte i front.” (artikel 2)

Individets rolle kan lyde simple og sætningerne kan opfattes som simple løsninger, men det er imidlertid svært egentlig at implementere, netop fordi der hersker en uenighed omkring sexisme, og fordi vi ikke helt nøjagtig har defineret problemet. I forhold til løsningen, som artikel 6 fremhæver, er det også værd at huske på, at det kan være problematisk at sige fra og fortælle videre, da man risikerer

at blive set som en "killjoy", der ødelægger den gode stemning. Og netop også derfor, er det vigtigt, at vi belyser andre aspekter af sexismen.

På den anden side, og i langt mindre grad, ofte ganske implicit, peger medierne på mindre håndgribelige årsager, og dertilhørende komplicerede, hvis ikke undladte løsninger, som jeg bl.a. kom ind på i afsnittet om magtens rolle. Som jeg nævnte i forrige artikel, fokuserer medierne i høj grad på kønnene ved at placere dem i bestemte roller, men jeg finder dog ikke mange tilfælde blandt de ni artikler, der peger på, at vi blot skal kigge på kønnenes roller for at forstå sexismen eller placerer ansvaret for sexismens eksistens direkte hos mænd (når det altså nu ofte er dem, der sættes i forbindelse med at krænke). Men artikel 9 fremhæver det dog delvist, når den tildeler kønsulighed og en "machokultur" en væsentlig rolle for problemet med sexismen:

"Men der er også et mere abstrakt aspekt af restaurationsbranchen, som spiller en afgørende rolle for at problemet med sexismen og overgreb er så stort, som det er. Det er en særlig machokultur (...)" (artikel 9)

"Kristina Andersens historie sætter ord på flere sider af problemet. Dels fortæller den om det samspil af magthierarkier og kønsulighed, som skaber grobund for sexismen i restaurationsbranchen." (artikel 9)

Dét, at medierne i langt højere grad præsenterer og fremhæver konkrete tiltag og samtidigt skarpt peger på hvem, frem for hvad, der bærer ansvaret, kan i høj grad være problematisk. Det bliver også mere problematisk, når de mere uhåndgribelige elementer i langt mindre grad belyses, når emnet netop er så komplekst og stadig udefinerbart. Sagt med andre ord, kan man stille spørgsmålstegn til, om det overhovedet giver mening at snakke om gennemgribende undersøgelser, konkrete tiltag og individuelt ansvar, når vi endnu ikke forstår sexismen som en adskilt del fra vores kultur. Og netop derfor er det måske relevant, at vi går tilbage til diskurserne, både i medierne og i samfundet – og afdækker de problematiske, ubevidste elementer, vi ellers finder som naturlige dele af vores kultur. Det kræver, at vi griber det væsentligt anderledes an, og samtidigt også stiller skarpt på mediernes rolle i samfundsdiskursen.

Mange af mediernes løsninger til problemet ignorerer nemlig i høj grad det ansvar, de selv har i konstrueringen af sexismen. Deres sprogbrug og måder at italesætte samfundsprøblematikker har – som forskning og teori peger på – stor betydning for samfundsdiskursen, og det er derfor også relevant at se på løsningsforslag, der bl.a. har medierne i fokus. For diskursen om sexismen handler det derfor i høj grad om, at medierne gør sig bevidste om deres italesættelser af kønnene og anerkender eksistensen af

kønsbias. Men løsninger for medierne behøver ikke blot at gøre sig gældende i forhold til sexismen eller ligestilling, men på et overordnet plan. Med den note, vil jeg bevæge mig videre til den afsluttende del af diskussionen.

6.5. Håb for nyhedsformidling - et brud med objektivitet

Som modtager bør man i højere grad stille sig kritisk overfor tesen om, at nyhedsmedier formidler objektiv journalistik, uanset om de selv formidler udsagn eller læner sig op ad diskursrepræsentationer. F.eks. fandt jeg i artikel 5, at der var en skæv fordeling af kildeinddragelse, hvor kritikere af Danske Forlag blev inddraget i langt højere grad end afvisere af kritikken. Selv i artiklens overskrift henviser artiklen indirekte til den side af de to perspektiver, som artiklen har taget 'parti' med, og tonen i overskriften kan også siges at vække stærke følelser hos modtageren:

”Danske Forlag møder hård kritik. »Man har fuldstændig lukket øjnene. Det er helt uhørt og en skamplet«”

Sagen i artiklen bliver derved ikke skildret ligeligt mellem de to sider, og det bliver tydeligt, at artiklen mener, at kritikken er berettiget. Så selvom, at artiklen ikke nødvendigvis selv udtrykker en holdning gennem f.eks. modalitet, så betyder den skæve fordeling, at modtageren efterlades med en indtryk af, at Danske Forlag fortjener kritikken. Dertil kommer, at den kritiserede parts synspunkt, Danske Forlag, først præsenteres et godt stykke nede i artiklen. Observationen modsiger dermed også i en vis grad Politikens eget mål om at lade alle parter i en sag komme til orde, og særligt om at lade den kritiserede parts synspunkter fremgå i begyndelsen.

I specialets analyse fandt jeg da også som forventet, at objektiv og kategorisk modalitet i høj grad fandt sted i artiklerne, hvorfor udsagn i medierne generelt fortsat udtrykkes som uomstridelige, objektive sandheder. Det hænger på mange måder sammen med mediernes agenda-setting rolle og afspejler samtidigt deres redigerende magt. Her opnår medierne samtidigt en vis autoritet i forhold til modtageren, hvorved forholdet mellem modtageren og mediet ikke bliver lige. Det betyder samtidigt, at modtageren - i det omfang, at modtageren har troværdighed til mediet - indlejrer udsagnene som sandheder fremfor at forstå dem som redigerede versioner af virkeligheden. Det kan være problematisk, især når vi har at gøre med et emne som sexismen, der i høj grad er udefineret og u håndgribeligt, da det netop har betydning for, hvordan vi forstår sexismen, og hvordan vi ønsker at gribe det an.

Men jeg fandt også en anden tendens. Særligt hos Zetland, der er det nyeste nyhedsmedie blandt de tre og samtidigt adskiller sig i sine journalistiske principper, fandt jeg flere tilfælde af både subjektiv modalitet og mindre grad af tilslutning til udsagnene. Det er en tendens, jeg synes er værd at bide mærke i, da tendensen adskiller sig fra, hvordan medierne historisk har skildret nyheder. Man kan altså derfor sige, at de på sin vis bryder med diskursordenen og derved er med til at udfordre mediediskursen. Det placerer samtidigt mediet i en anden position i forhold til modtageren, da der både anerkendes, at artiklerne ikke skriver sig selv, og samtidigt anerkendes, at de påstande, som artiklen præsenterer, ikke er fuldstændig sikre. Med andre ord, opstår der et mere ligeværdigt forhold mellem artiklens modtager og afsender, som også muliggør et anderledes syn på mediets magtposition og agenda-setting rolle. Jeg vil ikke gå så vidt at påstå, at mediets rolle er fuldstændig anderledes, men jeg argumenterer dog for, at trinnet væk fra benyttelsen af objektiv, kategorisk modalitet, er et skridt i en retning mod en anderledes, håbefuldst nyhedsformidling.

7.0. Konklusion

Motivationen bag specialet kommer sig af en konstatering om, at vi i Danmark fortsat ikke har ligestilling af de to køn, og at vi desværre ikke ser ud til at udvikle os (hurtigt nok) i retning af det. Derfor er debatten om sexismen af væsentlig betydning, da den muliggør en belysning af problemet, som længe ikke har været anerkendt af den brede befolkning som et samfundsproblem. Baseret på en antagelse om, at medierne spiller en væsentlig rolle i konstrueringen af samfundsproblematikker, var det netop medierne, som jeg i dette speciale stillede skarpt på. Formålet for specialet var således at undersøge, hvordan diskursen omkring sexismen er konstrueret i udvalgte medieartikler, og samtidigt belyse, hvordan diskursive tendenser kan have betydning for den samfundsmæssige diskurs og forståelse af emnet.

Da jeg ønskede at sætte skarpt på diskurserne, var det først og fremmest diskursteori og -analyse, som fyldte mest både som metode og teori for specialet. I forlængelse heraf ønskede jeg et dybdegående indblik i diskursen, hvorfor jeg bl.a. så fordel i at benytte Faircloughs kritiske diskursanalyse. Fairclough tillod et tekstmært fokus, som ligeledes havde den konsekvens, at jeg begrænsede mængden af empiri i form af nyhedsartikler i analysen. Jeg udvalgte tre forskellige medier, DR, Politiken og Zetland, som på forskellige parametre differentierede sig fra hinanden, og udvalgte samtidigt tre artikler fra hver af de tre medier, der var udgivet i perioden efter Sofie Lindes tale 26. august 2020 til slut januar 2021.

Specialets analyse tog udgangspunkt i udvalgte elementer af de to øverste dimensioner af Faircloughs model, hvorfor jeg stillede skarpt på de ni artikler hver især i forhold til ordvalg og metaforer, transitivitet, modalitet, manifest intertekstualitet og interdiskursivitet, sidstnævnte med fokus på diskurser. Analysen belyste både ligheder og forskelle i de diskursive tendenser, både blandt medierne, artiklerne og i de enkelte artikler. Analysen tydeliggjorde også, hvordan de to dimensioner i høj grad var tæt forbundet. De væsentlige fund fra analysen biddrog i samme omgang til specialets diskussion, hvor jeg inddrog specialets resterende teori, agenda-setting og framing, samt viden og perspektiver i en dansk kontekst om nyhedsmedier og sexismen i Danmark. Dette skulle samtidigt belyse den sidste dimension af Faircloughs model.

Analysen viste bl.a., at langt de fleste artikler benyttede ord som italesatte sexismen som et problem og samtidigt talte flere af artiklerne ind i diskurser om, hvad sexismen er (og ikke er). Det blev imidlertid klart, at medierne ikke fuldstændig formår at konstruere sexismen som et veldefineret samfundsproblem. Fokus var i høj grad placeret på konkrete handlinger frem for sexismen som et strukturelt problem. Diskursen blev, med andre ord, uklar. Det hænger formentlig i høj grad sammen med Muhrs (2019) påstand om, *"at sexismen er indlejret i vores kultur"*. Vi bliver derfor nødt til at se på andre aspekter, før vi helt kan forstå sexismens rolle i kulturen og derved adskille sexismen fra kulturen – for sexismen handler ikke kun om handlinger, der er sexistiske.

Mens diskursen om sexismen var uklar, fandt jeg i analysen, at flere af artiklerne (måske ofte ganske ubevidst) satte fokus på køn og talte ind i lignende diskurser om de to køn, mand og kvinde, og deres respektive roller. I en høj grad placerede medierne de to køn på hver sin side af problematikken, ofte mændene som de anklagede, mulige krænkere, og kvinderne som anklagerne, dem, der krænkes, og dem, der kan lyve om det. Kønnene blev betragtet som to modsatrettede polarer, og kampen mod sexismen blev (implicit) italesat som en kamp mellem mænd og kvinder. Samtidigt fyldte kønsideologier og -bias ikke som sådan i artiklerne, hvilket dog har relevans når snakken falder på sexismen.

Enkelte artikler satte lys på magts rolle og belyste til en vis grad de eksisterende magtforhold, som kan være med til at undertrykke. Lige nøjagtig belysningen af (ulige) magtforhold kan dog være med til at omfordele magten, så den opnår en produktiv, skabende rolle. Det var dog ikke i så høj grad magtforhold, som blev belyst, som det var andre aktørers og deres rolle i forbindelse med sexismen. Flere af artiklerne pegede nemlig på konkrete aktører og konkrete tiltag, når vi skal forsøge at løse problemet med sexismen. Her stiller jeg mig kritisk, fordi det syner modstridende at snakke om konkrete

elementer, når sexismen endnu er så u håndgribeligt. Dertil kommer, at særligt medierne også spiller en betydningsfuld rolle, som de ikke helt vil kende sig vil.

Mediernes egen rolle fyldte netop ikke meget, men ikke desto mindre har de, qua deres redigerende magt og agenda-setting rolle, betydning for konstrueringen af samfundsemner, ikke blot i forhold til sexismen, men generelt. Selv hersker idealet om objektivitet fortsat, og jeg ser også flere tilfælde af kategorisk, objektiv modalitet i artiklerne, men man må dog fortsat stille sig kritisk over for deres objektivitet - uanset om det er medierne selv, der fortæller, eller om de inddrager skæve kildeinddragelser til belysninger af emner. Men jeg bemærker også Zetland, der som ny aktør tager afstand fra idealet, og som i en højere grad også tydeliggør afsenderen bag artiklen og markerer usikkerhed ved flere påstande. Det kalder jeg en håbefuld tendens, fordi det på sin vis placerer mediet og modtageren i et mere ligeværdigt forhold, hvor autoriteten og den umiddelbare tilslutning til mediet og dets påstande ligeledes udfordres.

Som afsluttende bemærkning på specialet finder jeg altså, at medierne i høj grad fremhæver sexismen som et samfundsproblem og derved også (implicit) udfordrer antagelsen om ligestilling. Samtidigt er diskursen dog vag, og der hersker også væsentlige barrierer i vores forståelse af sexismen. Jeg argumenterer i den forbindelse for, at vi (og særligt medierne) stiller skarpt på kønsbias og de eksisterende kønsideologier, erkender deres eksistens og betydning, ikke blot i snakken om sexismen, men i snakken om ligestilling. Først der, mener jeg, kan vi for alvor snakke om sexismen.

8.0. Perspektivering

Jeg finder et væld af perspektiver, som ville være relevante at undersøge på baggrund af - og i forlængelse af - nærværende speciale. F.eks. ville det være interessant at udfolde emnet i et større perspektiv, og se om de diskursive tendenser fundet i nærværende speciale også gør sig gældende i det brede medielandskab i Danmark, hvilket en indholdsanalyse bl.a. kunne bidrage til. Det ville også være interessant at undersøge i hvilket omfang mediernes italesættelser om sexismen reflekteres i modtagerreceptionen for netop at belyse mediernes agenda-setting funktion, hvilket 1-1 interviews og fokusgruppe interviews bl.a. ville kunne bidrage til. I forbindelse med modtagerreceptionen, men ikke begrænset til specialets emne, ville det også være interessant at undersøge om nye nyhedsformer såsom podcast og artikeloplæsning ændrer nyhedsformidlingen, modtagerreceptionen og mediernes agenda-setting rolle.

9.0. Litteraturliste

Cornelissen, J. (2014). *Corporate Communication - A Guide to Theory and Practice*. (4. Udg.). Sage Publications.

Danske Taler. (u.d.). Hentet fra <https://dansketaler.dk/tale/sofie-lindes-tale-ved-zulu-comedygalla-2020/>

Ordnet. (u.d.). *Den Danske Ordbog - sexism*. Hentet fra <https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=sexisme>

DR. (14. Januar 2020). *DR - Kort fortalt*. Hentet fra <https://www.dr.dk/om-dr/organisationen/dr-kort-fortalt>

Engholm, L. (2014). *Videnskabsteori - Perspektiver på organisationer og samfund* (1. udg.). Hans Reitzels Forlag.

Entman, R. (2015). *Framing: Til afklaring af et spredt paradigme*. *Mediekultur: Journal of Media and Communication Research*, 31(58), 115-123. (S. Hjarvard, ovs.)

Fairclough, N. (1992). *Discourse and Social Change*. Cambridge, Polity Press.

Fairclough, N. (2008). *Kritisk Diskursanalyse*. Hans Reitzels Forlag. (Jensen, E. H., ovs.)

Foucault, M. (1982). *The Subject and Power*. *Critical Inquiry*, 8(4), 777-795. Hentet fra: <http://www2.kobe-u.ac.jp/~alexroni/IPD2018%20readings/IPD1%202018%20No.8/Foucault%20Subject%20and%20Power.pdf>

Gravngaard, G. (2010). *Journalistik i praksis - valg og fravalg af nyhedsdeer* (1 udg.). Samfundslitteratur.

Hansen, L. B. (17. Marts 2020). *Hvorfor blev #MeToo ikke stort i Danmark*. Hentet fra: http://www5.kb.dk/da/dia/kalender/ord/forfatterscene/kronik_metoo.html

Hjarvard, S. (2015). *Framing: Introduktion til et begreb og en klassisk tekst*. *Mediekultur: Journal of Media and Communication Research* 31(58), s. 104-114.

Holck, L. (8. Januar 2021). *Debat: Endelig kan vi blive enige om, at vi ikke har ligestilling i Danmark*. Hentet fra: <https://memneskeret.dk/nyheder/debat-endelig-kan-enige-ikke-ligestilling-danmark>

Juntermanns, J., Riis, M., & Larsen, T. C. (2019). *XX-Klusion* (kandidatafhandling). Hentet fra: https://research-api.cbs.dk/ws/portalfiles/portal/59792561/610448_XX_klusion.pdf

Jørgensen, K. M. (2006). *Om anvendelsen af Foucaults magtbegreb*. Institut for Uddannelse, Læring og Filosofi, Aalborg Universitet, s. 1-30.

Jørgensen, M. W. & Philips, L. (1999). *Diskursanalyse som teori og metode*. Roskilde Universitetsforlag.

Jørgensen, M. W. & Philips, L. (2002). *Discourse analysis as theory and method*. Sage Publications.

Larsen, S. H. (2013). Socialkonstruktivismen som forskningsmetode. I C. Nygaard, *Samfundsvidenskabelige analysemetoder* (2. udg., s. 121-144). Samfundslitteratur.

McCombs, M. (2014). *Setting the agenda*. (2. udg.). Polity Press.

Muhr, S.L. (2019). *Ledelse af køn*. (1. udg.). Djøf Forlag.

Om Politiken. (18. Februar 2015). *Politikens journalistik og etik*. Hentet fra https://politiken.dk/om_politiken/art5565827/Politikens-journalistik-og-etik

Richter, J. (2011). *Magt og afmagt i individets liv*. I *Psyke & Logos* (32), 418-431.

Schrøder, K. C., Blach-Ørsten, M., & Eberholst, M. K. (2020). *Danskernes brug af nyhedsmedier 2020*. Roskilde Universitet. Danskernes brug af nyhedsmedier

<https://doi.org/10.5281/zenodo.4063341>

Schultz, I. (2007). *Fra Partipresse over Omnibuspresse til Segmentpresse*. *Journalistica* 2(5). Hentet fra: <https://tidsskrift.dk/journalistica/article/view/1807>

Vu, H., McCombs, M., Russell, A. & Pain, P. (2020). *Deepening the concept of ‘compelling arguments’: Linking the substantive and affective dimensions of attributes in assessing the effects of climate change news on public opinion*. *The Agenda Setting Journal* 4(2), 219-240.

DOI:[10.1075/asj.19009.vu](https://doi.org/10.1075/asj.19009.vu)

World Economic Forum. (2015). *Global Gender Gap Report 2015*. Hentet fra: <https://www.weforum.org/reports/global-gender-gap-report-2015>

World Economic Forum. (2019). *Global Gender Gap Report 2020*. Hentet fra: <https://www.weforum.org/reports/gender-gap-2020-report-100-years-pay-equality>

Zetland. (u.d). Hentet fra <https://www.zetland.dk/omzetland>